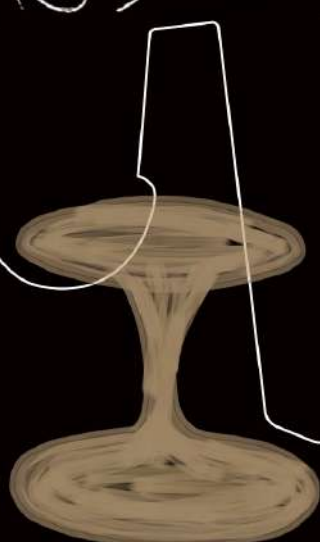
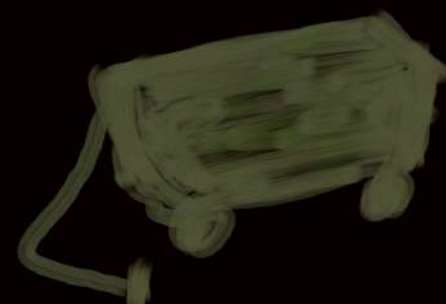
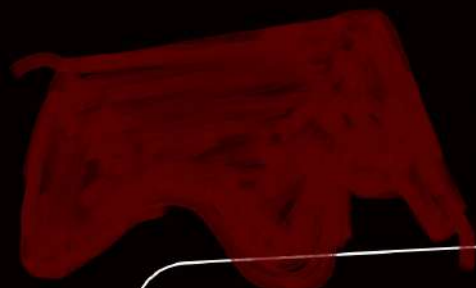

PROJEKTOWANIE
NIE DLA
DOROSTYCH

**Akademia Sztuk Pięknych
im. Jana Matejki w Krakowie
1818**

Wydział Architektury Wnętrz
ASP im. J. Matejki w Krakowie

Architektura Wnętrz
Projektowanie Przestrzeni Ekspozycyjnych

Licencjacka praca dyplomowa

Emilia Lubańska
Nr albumu: 11554

Projektowanie (NIE) dla dorosłych.
Wystawa o ikonach dziecięcego designu połowy XX wieku

II Pracownia Projektowania Przestrzeni Ekspozycyjnych

Promotor: dr Patrycja Ochman-Tarka

Kraków 2025

Spis treści

1. Wstęp	6
2. Lokalizacja	8
3. Czy historia designu uwzględnia dziecięce projekty?	9
4. Projektanci	10
4.1. Charles i Ray Eames	10
4.2. Alexander Girard	11
4.3. Nanna Ditzel	12
4.4. Kristian Vedel	13
4.5. Hans Wegner	14
4.6. Alvar Aalto	15
4.7. Kay Bojesen	16
4.8. Jacobus (Ko) Verzuu	17
4.9. Enzo Mari	18
4.10. Teresa Kruszewska	19
5. Powrót do dzieciństwa	20
6. Mapa rozmieszczenia kadrów wizualizacji	22
7. Ścieżka zwiedzania	26
8. Rysunki techniczne - rzuty i widoki ścian boxów	30
9. Gry i zabawy	36
9.1. Dopasuj	36
9.2. Ułóż	36
9.3. Zaprojektuj	36
10. Jan Kurzątkowski	38
11. Nie TYLKO dla... dzieci	40
12. Dla najmłodszych	42
Spis eksponatów	44
Przypisy	56
Bibliografia	56
Źródła	58

1. Wstęp

Projekt ekspozycji o ikonach dziecięcego designu powstał z myślą o najmłodszych. Celem wystawy jest pokazanie, że znani designerzy projektowali nie tylko dla dorosłych, ale też, że są artyści, którzy są znani właśnie z tego, że tworzyli dla dzieci.

Poza docenieniem i zwróceniem uwagi na „mały wielki design”, wystawa jest skonstruowana w taki sposób, aby angażować najmłodszych odbiorców. Większość ekspozycji podejmujących temat zabawek lub mebli dziecięcych, tylko tematyką zwraca uwagę na tę grupę zwiedzających, a niedostępne eksponaty znajdują się w gablotach i na podestach, natomiast na ścianach widnieją długie historyczne opisy.

Koncepcja ekspozycji „Projektowanie (NIE) dla dorosłych. Wystawa o ikonach dziecięcego designu połowy XX wieku” powstała nie tylko po to, aby zwrócić uwagę na projekty dla dzieci. Celem było także stworzenie miejsca, w którym najmłodsi poprzez zabawę mogą doświadczać wystawę.

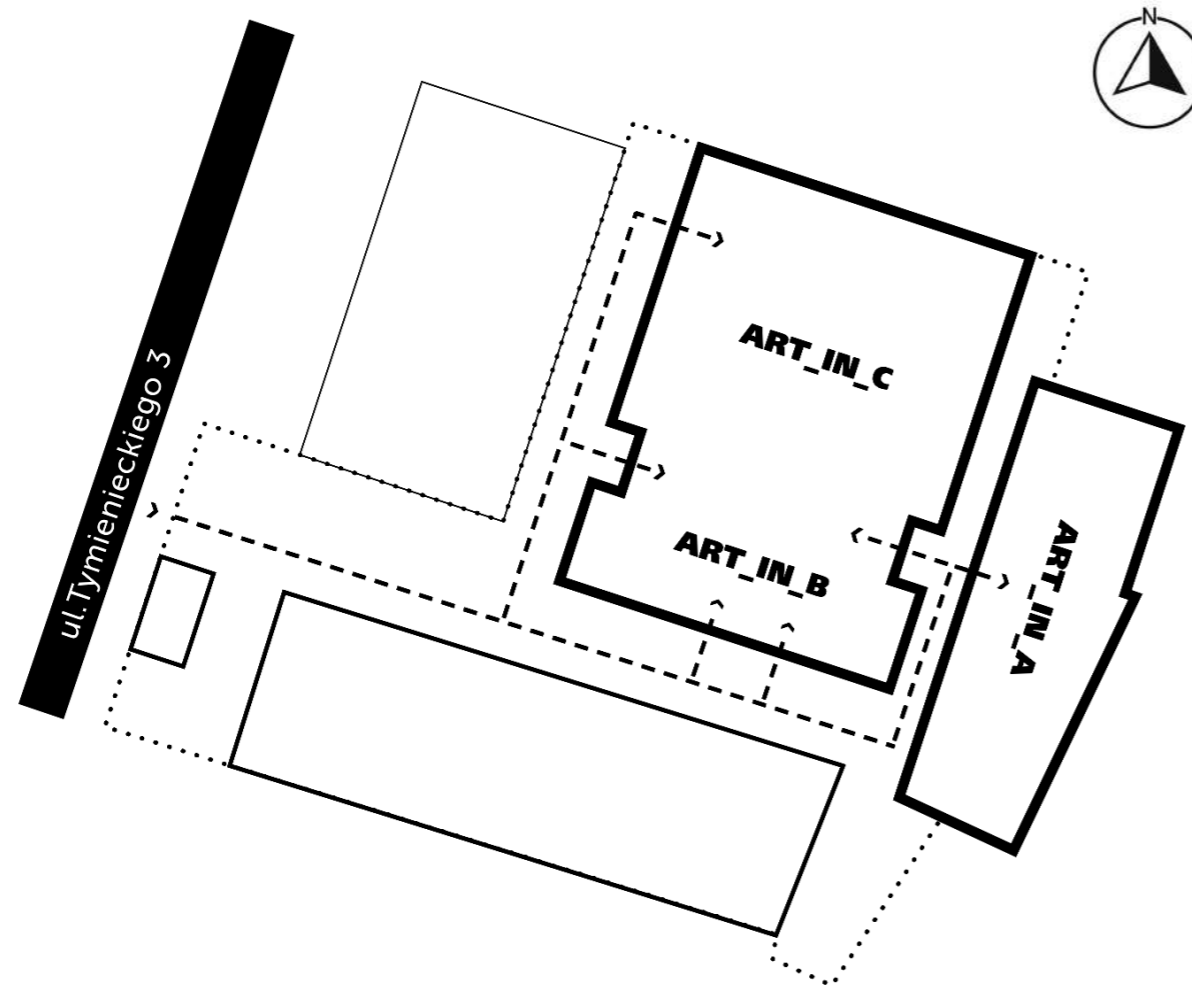
Sama identyfikacja wizualna - kolory, piktogramy, pozwala dziecku na łatwe odnalezienie się w przestrzeni. Taki podział na strefy, kolorem, zdecydowanie urozmaica zwiedzanie, ale również zwiększa bezpieczeństwo, zwłaszcza jeśli chodzi o najmłodszych. Wyodrębnienie przestrzeni jest całościowe zaczynając od kolorowych pól na podłodze, przypominających planszę do gry, przez boxy o projektantach, po oprawy oświetleniowe.

Uzupełnieniem zwiedzania dla dzieci jest książeczka z mapą i kilkoma mini grami, a także strefy uwzględnione w wystawie, dające możliwość zaprojektowania wnętrza w niecodzienny sposób oraz stworzenie własnej zabawki.

2. Lokalizacja

Koncepcyjny projekt wystawy zlokalizowany jest w Łodzi - jednym z kilku polskich miast znanych z wytwórni filmów animowanych, co nawiązuje do priorytetyzowania najmłodszych odbiorców. Koncepcyjny projekt ekspozycji opiera się na planie jednej z sal Fabryki Sztuki ARTINKUBATOR właśnie w Łodzi. Przestrzeń tego budynku znane są z Łódź Design Festival, gdzie co roku zlokalizowana jest największa część tego wydarzenia. Wybór miejsca był również podyktowany znalezieniem przestrzeni związanej z designem.

3. Czy popularna historia designu uwzględnia dziecięce projekty?

Historia designu skupia się zazwyczaj wokół projektów dla dorosłych, natomiast dopiero projektowanie dla dzieci stanowi prawdziwe wyzwanie. Mali użytkownicy są zdecydowanie bardziej wymagający, trzeba skupić się na wspomaganie ich rozwoju, możliwości samodzielnego podejmowania decyzji, ale też zapewnić im bezpieczeństwo i wygodę.

W latach 50. XX wieku nastąpił największy rozwój wzornictwa i właśnie w tamtym okresie zaczęto zwracać uwagę na inne grupy użytkowników (zwłaszcza dziecięcy design).

Do koncepcyjnego planu ekspozycji „Projektowanie (NIE) dla dorosłych. Wystawa o ikonach dziecięcego designu połowy XX wieku”, została wybrana grupa projektantów, których łączy okres tworzenia, wzajemna inspiracja, ale które jednocześnie pokazują różnice w technologiach, myśleniu o projektowaniu.

Zdjęcie w pracowni Charles i Ray Eames z Alexandrem Girardem, Alvar Aalto z żoną przy pracy, pracownia Jacobus (Ko) Verzuu, Teresa Kruszevska podczas pracy z dziećmi, Kay Bojesen w pracowni

4. Projektanci

4.1. Charles Eames (1907 - 1978)

Ray Eames (1912 - 1988)

Amerykańskie małżeństwo projektantów. Dzięki ich przełomowej technice formowania sklejki są jednymi z najbardziej rozpoznawalnych designerów połowy XX wieku. *Charles i Ray uważali, że projekt jest udany, gdy uwzględnia podobieństwo ludzi do siebie, zamiast zajmować się naszymi idiosynkrazjami* [1]. Podczas projektowania Eamsowie przykuwali bardzo dużą uwagę zasadom ergonomii i w tworzeniu mebli (zwłaszcza siedzisk) chcieli, aby były dopasowane do jak największej grupy użytkowników. W 1941 r. założyli Eames Office, co dało projektantom wiele nowych możliwości. A początki tej przygody składały się w większości z eksperymentów.

Jednym z najbardziej udanych było Eames Molded Plastic Side Chair. Zamiarem projektantów było stworzenie jednolitej skorupy krzesła ze sklejki, niestety po kilku latach prób i doświadczeń okazało się to niemożliwie i ostatecznie do wykonania projektu zostało użyte włókno szklane, a później plastik. Modelem siedziska, które jest najbardziej rozpoznawalne w twórczości projektantów jest Eames Lounge Chair and Ottoman. Ten mebel stanowił reinterpretację klasycznego, angielskiego fotela klubowego, wyróżnia się swoją lekkością w formie, elegancją, nowoczesnością i komfortem. Eames Lounge Chair and Ottoman zyskał status ikony designu i nadal nie ma niczego, co mogłoby mu dorównać [2].

Charles i Ray Eames rozwinęli też zagadnienie dziecięcego designu. W 1951 r. powstał projekt The Toy, składa się on z prostych, kolorowych, geometrycznych form, co sprawia, że możliwości tej zabawki są wręcz nieograniczone. Produkt skierowany był zarówno dla dzieci i dorosłych. Podczas początkowego eksperymentowania ze sklejką powstała też grupa zwierzątek, przeznaczonych dla najmłodszych jako zabawka, czy forma siedziska. Najbardziej popularnym z nich i produkowanym do dziś jest Eames Elephant.

Box z twórczością Charlsa i Ray Eames został na wystawie oznaczony kolorem czerwonym, a piktogramem tej strefy jest kształt Eames Elephant. Jedna ze ścian to tafla kolorowego szkła ryflowanego w barwie dopasowanej do całości strefy. Natomiast druga wykonana jest z płyty gipsowo kartonowej i na jej zewnętrznej stronie umieszczone zostało zdjęcie oraz krótki opis twórczości projektantów. Całość utrzymana jest w jednolitej kolorystyce. Wewnętrzna przestrzeń boxa stanowi tło ekspozycyjne dla wybranych zabawek i mebli dziecięcych: The Toy, Eames Elephant, Child's desk, Children's plywood chair, Molded Plywood Animals.

Zdjęcie portretowe Charles i Ray Eames

Eames Lounge Chair and Ottoman (1956 r.)

Eames Molded Plastic Side Chair (1950 r.)

Eames Elephant (1945 r.)

4.2. Alexander Girard (1907 - 1993)

Amerykański designer, znany między innymi z projektowania wzorów tkanin. Przybierały one zazwyczaj abstrakcyjne, geometryczne formy. Produkty tekstylne z użyciem poszczególnych wzorów jego twórczości produkowane są do dzisiaj przez markę Vitra. Największą inspiracją dla Alexandra Girarda była sztuka ludowa. To zainteresowanie podzielała również znana para projektantów - Charles i Ray Eames. To z nimi współpracował i przyjaźnił się przez wiele lat. Charles Eames był fotografem Girarda, natomiast Girard pożyczał niektóre elementy swojej kolekcji sztuki ludowej do filmów kręconych przez małżeństwo.

W swojej karierze projektowej Alexander Girard miał też okazję aranżować wnętrza kilku restauracji, a najbardziej znaną była La Fonda del Sol. Oprócz wnętrza powstała cała identyfikacja wizualna: logo, nakrycia stołów, uniformy kelnerów, a nawet saszetki cukru.

Natomiast zaprojektowane przedmioty, które przyniosły designerowi największą popularność to drewniane lalki z 1952 r. Rodzina figurek obejmowała kilkadziesiąt ludzkich i zwierzęcych postaci, obecnie marka Vitra produkuje 22 z nich. Inspiracją tutaj ponownie była sztuka ludowa, wierzenia, tradycje i zwyczaje. Drewniane lalki bardzo szybko zyskały status kultowych. Pokazuje to ponadczasowość folkowych inspiracji, a także zainteresowanie na pozór błahymi zabawkami, które tworzone są na nasze podobieństwo. Sam Alexander Girard mówił: „Zabawki reprezentują mikrokosmos ludzkiego świata i marzeń. Ukazują fantazję, wyobraźnię, humor i miłość. Są bezcennym zapisem i wyrazem geniuszu nieposkromionej wyobraźni” [3].

Box z twórczością Alexandra Girarda na wystawie został oznaczony kolorem różowym, a piktogramem tej strefy jest kształt jednej z drewnianych lalek (Wooden Doll No.12). Jedna ze ścian wewnętrznej strony boxa pokryta jest elementami z EcoPet właśnie w tym kształcie. Natomiast od zewnętrznej strony na jednej ze ścianek umieszczone zostało zdjęcie projektanta i krótki opis twórczości. Podłoga została wydzielona za pomocą wykładziny. Całość jest monochromatyczna i stanowi przestrzeń ekspozycyjną dla 22 drewnianych lalek Alexandra Girarda, aktualnie produkowanych przez markę Vitra.

Zdjęcie portretowe Alexander Girard

Projekty opakowań La Fonda del Sol (1960 r.)

Daisy Face (1970s)

Wooden Dolls (1952 r.)

4.3. Nanna Ditzel (1923 - 2005)

Duńska designerka znana z projektowania mebli, akcesoriów, ale też tkanin czy biżuterii. Przez długi czas tworzyła współpracując ze swoim mężem Jorgenem Ditzelem, natomiast pracę w dizajnie kontynuowała również po jego śmierci. Jej najbardziej rozpoznawalnym projektem jest Hanging Egg Chair z 1959 roku oraz Bench for Two z 1989 roku, innowacyjny projekt, w którym widać połączenie funkcjonalności z rzeźbiarstwem. Nanna Ditzel była także jedną z nielicznych, która mimo wszechstronności projektów dla dorosłych, dużą uwagę przykładała również do projektów dziecięcych, tworząc m.in. Danish Cradle i ND54 High Chair

Ikona projektów dziecięcych w wykonaniu Nanny Ditzel jest ND102 Children's Chair (Trissen). *Krzeseł powstało w oparciu o ideę, że dzieci nie siedzą nieruchomo przez dwie minuty. Wstają, stają na krześle, a następnie je przewracają. Rezultatem jest Trissen, które można obracać, toczyć, układać w stosy i używać przez resztę życia i przez wiele pokoleń* [4]. Seria Trisse składa się aktualnie także m.in.: z różnej wielkości stolików i stołków barowych.

Obecnie projekt dostępny jest w wielu kolorach (produkowany przez markę Snedkergaarden).

Box z twórczością Nanny Ditzel został oznaczony beżowym kolorem, a piktogramem tej strefy jest kształt ND102 Children's Chair (Trissen). Jedna ze ścian to tafła kolorowego, szkła ryflowanego w barwie dopasowanej do całości strefy. Natomiast druga wykonana jest z płyty gipsowo kartonowej i na swojej zewnętrznej stronie zawiera krótki opis projektantki i jej twórczości. Całość jest monochromatyczna i wewnętrzna przestrzeń boxa stanowi tło ekspozycyjne dla ND102 Children's Chair (Trissen), Danish Cradle, ND54 High Chair.

Zdjęcie portretowe Nanna Ditzel

Hanging Egg (1959 r.)

Bench for Two (1989 r.)

ND102 Children's Chair (1962 r.)

4.4. Kristian Vedel (1923 - 2003)

Duński projektant przemysłowy, który swoją przygodę z meblarstwem rozpoczął praktykami stolarskim. W kolejnych latach podjął naukę u profesora Kaare Klinta na Wydziale Mebli Królewskiej Akademii Sztuk Pięknych w Kopenhadze, a także ukończył duńską szkołę projektowania. Wraz z Nanną Ditzel był jednym z pierwszych projektantów w kraju, którzy poważnie traktowali meble dziecięce. Nie tworzył kopii mebli dla dorosłych, ale skupiał się na sposobie, w jaki dzieci poruszają się i używają mebli. Wielofunkcyjne krzesło dziecięce jego autorstwa, zostało nagrodzone srebrnym medalem na Triennale w Mediolanie w 1957 r. i aktualnie jest reprezentowane w kolekcji projektowej MoMA.

Przez dużą część swojej działalności projektowej Kristian Vedel tworzył prace eksperymentalne m.in. plastikowa zastawa stołowa Gourmet Tableware (zdobywca złotego medalu Triennale w 1960 r.). Natomiast później jego głównym klientem został Søren Willadsen i to właśnie dla niego powstała rozpoznawalna seria mebli Modus.

Kristian Vedel jest także autorem serii Bird, produkowanej do dzisiaj. Ptaki mają ruchomą głowę oraz odwracalne korpusy, tworzą one rodzinę ptaków, której przedstawiciele (w zależności od ułożenia głowy i tułowia) mogą uosabiać młodsze, starsze pokolenie; mogą stanowić kobiece lub męskie postacie, a także tworzyć nieskończone wyrazy twarzy.

Box z twórczością Kristiana Vedla został oznaczony kolorem niebieskim, a piktogramem tej strefy został kształt wielofunkcyjnego krzesła dziecięcego. Podłoga została wydzielona za pomocą matowej naklejki. Jedna z zewnętrznych ścian boxa zawiera ekran interaktywny, dzięki któremu można samodzielnie dopasowywać poszczególne elementy mebla. Na drugiej ścianie widocznej od zewnętrznej strony widoczne jest zdjęcie projektanta oraz krótki opis jego twórczości. Ścianki oraz podłoga strefy zostały utrzymane w jednym kolorze i stanowią przestrzeń ekspozycyjną dla wielofunkcyjnego krzesła dziecięcego w dwóch wersjach.

Zdjęcie portretowe Kristian Vedel

Modus (1963 r.)

seria Bird (1959 r.)

Child's Chair (1957 r.)

4.5. Hans Wegner (1914 - 2007)

„Mistrz krzesel”, duński projektant, który stworzył ponad 500 koncepcji siedzisk. Jedne z jego najbardziej rozpoznawalnych projektów to CH25 Lounge Chair i Wishbone Chair. Chociaż jak twierdził sam Hans Wegner, nigdy nie udało mu się stworzyć tego, jedyne, idealnego krzesła.

Mimo, że spod jego ręki wyszło zdecydowanie więcej tych projektów dla dorosłych, przyczynił się też do rozwoju dziecięcego designu, a historia powstania tego projektu jest naprawdę ciekawa.

CH410 oraz CH411, czyli dziecięce krzesło łączące się ze stolikiem powstały podczas II Wojny Światowej i zostały zaprojektowane na chrzciny Petera, syna jego przyjaciela, również projektanta mebli, Borge Mogensena. Meble można łatwo złożyć bez użycia narzędzi, jest to więc taka trochę trójwymiarowa układanka, która cieszy nie tylko młodszych, ale również ich rodziców. Jest to zestaw naprawdę prostych, wytrzymałych, funkcjonalnych, wykonanych z surowego drewna bukowego, mebli.

Rzemieślnicze wykształcenie Hansa Wegnera pomagało mu bardziej zrozumieć materiał, jego właściwości i możliwości. Dzięki temu jego projekty posiadają wyjątkową formę, dopracowane detale i często zaskakujące organiczne kształty.

Box z twórczością Hansa Wegnera został oznaczony ciemno brązowym kolorem, a piktogramem tej strefy jest kształt CH410, czyli Peter's Chair. Jedna ze ścian na swojej zewnętrznej stronie ma ekran interaktywny, dzięki któremu można samodzielnie przypasować poszczególne elementy mebla. Na drugiej ścianie od zewnętrznej strony widnieje zdjęcie projektanta i krótki opis twórczości. Całość jest monochromatyczna i wewnętrzna przestrzeń boxa stanowi tło ekspozycyjne dla zestawu krzeselka i stolika dziecięcego wykonanego z drewna bukowego- CH410 i CH411.

Zdjęcie portretowe Hans Wegner

Wishbone Chair (1950 r.)

CH25 Lounge Chair (1950s)

CH410 i CH411 (1944 r.)

4.6. Alvar Aalto (1898 - 1976)

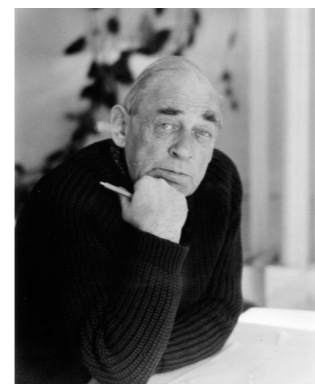

Fiński modernistyczny architekt i projektant form przemysłowych. Jednym z bardziej znanych jego architektonicznych projektów jest sanatorium przeciwgruźlicze w Paimio. Zamysłem stworzenia tego miejsca, było przede wszystkim zaprojektowanie budynku w taki sposób, aby sam w sobie był częścią procesu leczenia. Jednym z takich zabiegów było ustawienie konstrukcji w taki sposób, aby okna wychodziły na południową stronę, dzięki czemu osoby przebywające w sanatorium mogły dłużej korzystać z promieni słonecznych.

Na potrzebę tego projektu powstał fotel Paimio (inaczej fotel 41). Niezwykle rzeźbiarski mebel stworzony z fińskiej brzozy, ze względu na jej naturalną charakterystykę. Podobnie jak cały budynek, mebel został przemyślany w taki sposób, aby wspierać proces leczenia. Kształt wygięcia fotela, poza swoim wizualnym aspektem, pozwala na ułożenie ciała w takiej pozycji, aby ułatwiać oddychanie. Spośród wielu różnych projektów Alvara Aalto trudno wybrać ten jeden najbardziej wyjątkowy. Jest to wszechstronny artysta, odpowiedzialny za wiele kultowych projektów od architektury, przez meble, wazony, oprawy oświetleniowe, a nawet klamki do drzwi.

Jedną z bardziej rozpoznawalnych serii mebli, o której warto wspomnieć jest kolekcja L-Leg. Część z nich produkowana jest do dziś m.in.: Stool 60. Natomiast w koncepcyjnym projekcie wystawy, została uwzględniona dziecięca część kolekcji czyli Children's Stool NE60, Children's Chair N65, Children's Table rectangular, Children's Table round.

Box z twórczością Alvar Aalto został oznaczony kolorem szarym, a piktogramem tej strefy jest kształt Children's Chair N65. Jedna ze ścian to tafla kolorowego, szkła ryflowanego w barwie dopasowanej do całości strefy. Natomiast druga wykonana jest z płyty gipsowo kartonowej i na jej zewnętrznej stronie umieszczone zostało zdjęcie oraz krótki opis twórczości projektanta. Całość utrzymana jest w jednolitej kolorystyce. Wewnętrzna przestrzeń boxa stanowi tło ekspozycyjne dla: Children's Chair N65, Children's Table rectangular, Children's Table round, Children's Stool NE60.

Zdjęcie portretowe Alvar Aalto

Sanatorium przeciwgruźlicze w Paimio (1929 r.)

Stool 60 (1933 r.)

Children's Chair N65 (1935 r.)

4.7. Kay Bojesen (1886 - 1958)

Duński projektant, który wyznawał zasadę, że i dorośli, i dzieci mają prawo do świetnych projektów. Kay Bojesen z wykształcenia był złotnikiem, a jego pierwszy nagrodzony projekt, to komplet sztućców. Natomiast to drewniane figurki przyniosły mu popularność w świecie projektowym. Zaczął je tworzyć już w 1919 r. kiedy urodził się jego syn Otto. Zabawki, które chłopiec dostawał od rodziny i przyjaciół niestety bardzo szybko ulegały zniszczeniu, dlatego celem Kaya Bojesena było stworzenie jak najbardziej trwałych, niespotykanych w tamtym czasie zabawek z drewna.

Najbardziej znanym projektem jest Monkey z 1951 r., która pierwotnie miała pełnić funkcję wieszaka na ubrania. Jest zdecydowanie zabawką, która odzwierciedla słowa Kaya Bojesena, że „linie powinny się uśmiechać”.

Drewniane, uśmiechnięte figurki niezmiennie cieszą dzieci i dorosłych. Młodzi uwielbiają je w roli zabawek, a starsi traktują jako designerskie akcesoria we wnętrzu. Kay Bojesen tworzył z myślą o wywoływaniu uśmiechu, obudzenia w każdym dziecku i przywoływania wspomnień z najmłodszych lat i to z całą pewnością mu się udało.

Box z twórczością Kaya Bojesena został oznaczony brązowym kolorem, a piktogramem tej strefy jest kształt ikonicznej małpki. Jedna ze ścian pokryta jest elementami z EcoPet właśnie w tym kształcie. Podłoga została wydzielona za pomocą wykładziny. Na jednej ze ścianek od zewnętrznej strony widnieje zdjęcie projektanta i krótki opis twórczości. Całość jest monochromatyczna i stanowi przestrzeń ekspozycyjną dla wybranych zabawek: Monkey, Songbird, Bear, Puffin, Hippo, Dachshund, Mobile, Rattle.

Zdjęcie portretowe Kay Bojesen

Monkey (1951 r.)

Songbird (1950 r.)

Hippo (1955 r.)

4.8. Jacobus (Ko) Verzuu (1901 - 1971)

Holenderski projektant, którego zabawki inspirowane były grupą „De Stijl” oraz Gerritem Rietveldem. Ko Verzuu założył swój warsztat ADO, a jego projekty były produkowane od 1925 do 1962 roku i były wówczas bardzo pożądane. Sprzedawane były w praktycznie we wszystkich „lepszych” sklepach z zabawkami m.in.: Metz&Co. i De Bijenkorf.

Zabawki Ado odniosły wielki sukces ze względu na swój kształt i trwałość. W 2012 roku były one eksponowane w ramach wystawy „Century of the Child: Growing by Design, 1900–2000” w MoMA w Nowym Jorku. W tym samym roku muzeum CODA w Apeldoorn w Holandii poświęciło jego projektom wystawę „Ado Speelgoed speelt goed”, na której zwiedzający byli zapraszani do samodzielnego składania zabawek w przebudowanym warsztacie Ado. Muzeum Coda w Apeldoorn ma największą kolekcję zabawek Ado na świecie.

Jednym z mniej znanych, a fantastycznych projektów Verzuu jest pully clown, ręcznie robiony i malowany w kilku kolorach. To ważny projekt dla historii zabawek Ado, ponieważ na samym początku działania firmy (w latach 20. XX wieku) tworzono właśnie tego typu, ręcznie cięte figurki.

Box z twórczością Jacobusa (Ko) Verzuu został oznaczony kolorem zielonym, a piktogramem tej strefy jest kształt Toy Cart. Jedna ze ścian wewnętrznej strony boxa pokryta jest elementami z EcoPet właśnie w tym kształcie. Natomiast od zewnętrznej strony na jednej ze ścianek umieszczone zostało zdjęcie projektanta i krótki opis twórczości. Podłoga została wydzielona za pomocą wykładziny. Całość jest monochromatyczna i stanowi przestrzeń ekspozycyjną dla wybranych zabawek: Toy Cart, Toy Truck, Car garage, cube cart, pully clown, Puzzle box model 255, Children Toy Blocks bag, Toy shop model 882, Toy tractor, Autosleper (Towtruck).

Zdjęcie portretowe Jacobus (Ko) Verzuu

pully clown (1952 r.)

Children Toy Blocks bag (1950s)

Toy Cart (1949 r.)

4.9. Enzo Mari (1932 - 2020)

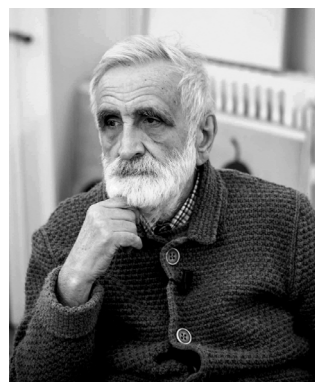

Włoski artysta, który całe życie zajmował się zagadnieniami odnoszącymi się do designu. Od 1956 roku specjalizował się we wzornictwie przemysłowym. Artysta przez całe życie twierdził, że włoski design jest z natury rzemieślniczy i odrzucał technologię. Krytykował industrializację wzornictwa, a samą technologię uważał za niebezpieczną alternatywę umiejętności manualnych. Jednymi z najbardziej rozpoznawalnych projektów jest Autoprogettazione, czyli zestaw mebli składających się z surowego drewna sosnowego. Każdy dzięki kilku prostym cięcion i użyciu młotka, mógł stworzyć własny mebel.

Enzo Mari to projektant, który ma również swój udział w designie dziecięcym. W 1957 r. stworzył drewniane puzzle w kształcie zwierzątek -16 ANIMALI, a kilkanaście lat później - 16 PESCI. W latach 60. wraz ze swoją ówczesną żoną Lełą Mari wydał również serię ilustrowanych książek m.in. „Jabłko i motyl”.

Jednym z ostatnich bardzo rozpoznawalnych jego projektów dla dzieci jest Seggiolina Pop. Pierwotnie krzesło miało być przeznaczone dla dorosłych, natomiast użycie materiału jakim był spieniony polipropylen znacznie zwiększyło koszty, a mebel został zmniejszony do dziecięcych wymiarów [5].

Box z twórczością Enzo Mari został oznaczony kolorem granatowym, a piktogramem tej strefy jest kształt Seggiolina Pop. Jedną ze ścian pokryta jest elementami z EcoPet właśnie w tym kształcie. Podłoga została wydzielona za pomocą wykładziny. Na jednej ze ścianek od zewnętrznej strony widnieje zdjęcie projektanta i krótki opis twórczości. Całość jest monochromatyczna i stanowi przestrzeń ekspozycyjną dla wybranych zabawek i mebli: Seggiolina Pop, 16 Animali, 16 Pesci, Bambino, Arda Kid's Chair, Cerreto Kid's Table.

Zdjęcie portretowe Enzo Mari

Sedia 1 z serii mebli Autoprogettazione (1974 r.)

16 ANIMALI (1957 r.)

Seggiolina Pop (2004 r.)

4.10. Teresa Kruszevska (1927 - 2014)

Polska projektantka, dla której kluczową rolę odegrał Jan Kurzątkowski. To właśnie za jego namową wstąpiła do Spółdzielni Artystów „Ład”. Dzięki dołączeniu do tego projektu miała możliwość na swój artystyczny debiut i zaprezentowanie krzesła Muszelka na wystawie z okazji 30 - lecia „Ładu”. Do tej pory jest to jeden z jej najbardziej rozpoznawalnych projektów. Podobnie fotel Tulipan z 1973 r.

Teresa Kruszevska to wybitna polska projektantka, która odegrała dużą rolę nie tylko w projektach foteli i krzeseł, ale również mebli dziecięcych. Na przełomie lat 50. i 60. XX wieku Teresa Kruszevska dostała zlecenie na wyposażenie wnętrza Kliniki Pediatrycznej w Krakowie. A w latach 70. XX wieku wykonała aranżację wnętrza Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie. Efektami pracy były stoliki, krzesła, biurka czy regały. Wśród nich wyróżniającym się projektem był fotelik dziecięcy odwracalny (co sprawia, że mebel może mieć dwie wysokości siedziska), a także meblozabawki. Ten ostatni projekt przyjął formę kostek z czterema pełnymi ścianami o różnych wielkościach.

Założeniem w projektowaniu meblozabawek było stworzenie czegoś kolorystycznie neutralnego i przyjaznego dla dziecka, pozwalającego na współtworzenie własnej przestrzeni oraz wspomagającego rozwój emocjonalno - umysłowy. Prosta forma pozwala na tworzenie rozmaitych konfiguracji i nie ogranicza wyobraźni dziecka, z kilku elementów może powstać prosty regał do przechowywania zabawek oraz innych akcesoriów dziecięcych, ale też budowla, tunel itp.

Box z twórczością Teresy Kruszevskiej został oznaczony kolorem żółtym, a piktogramem tej strefy został kształt fotelika odwracalnego. Podłoga została wydzielona za pomocą matowej naklejki. Jedną z zewnętrznych ścian boxa zawiera ekran interaktywny, dzięki któremu można samodzielnie dopasowywać poszczególne elementy mebli projektantki. Na drugiej ze ścianek zewnętrznych widoczne jest zdjęcie Teresy Kruszevskiej oraz krótki opis jej twórczości. Ścianki oraz podłoga strefy zostały utrzymane w jednym kolorze i stanowią przestrzeń ekspozycyjną dla wybranych mebli dziecięcych: meblozabawka, stół i krzesło dla dziecka, zwrotny fotel dla dziecka, fotel dla dziecka.

Zdjęcie portretowe Teresa Kruszevska

Fotel Tulipan (1973 r.)

Krzesło Muszelka (1956 r.)

Meblozabawka (1974 r.)

5. Powrót do dzieciństwa

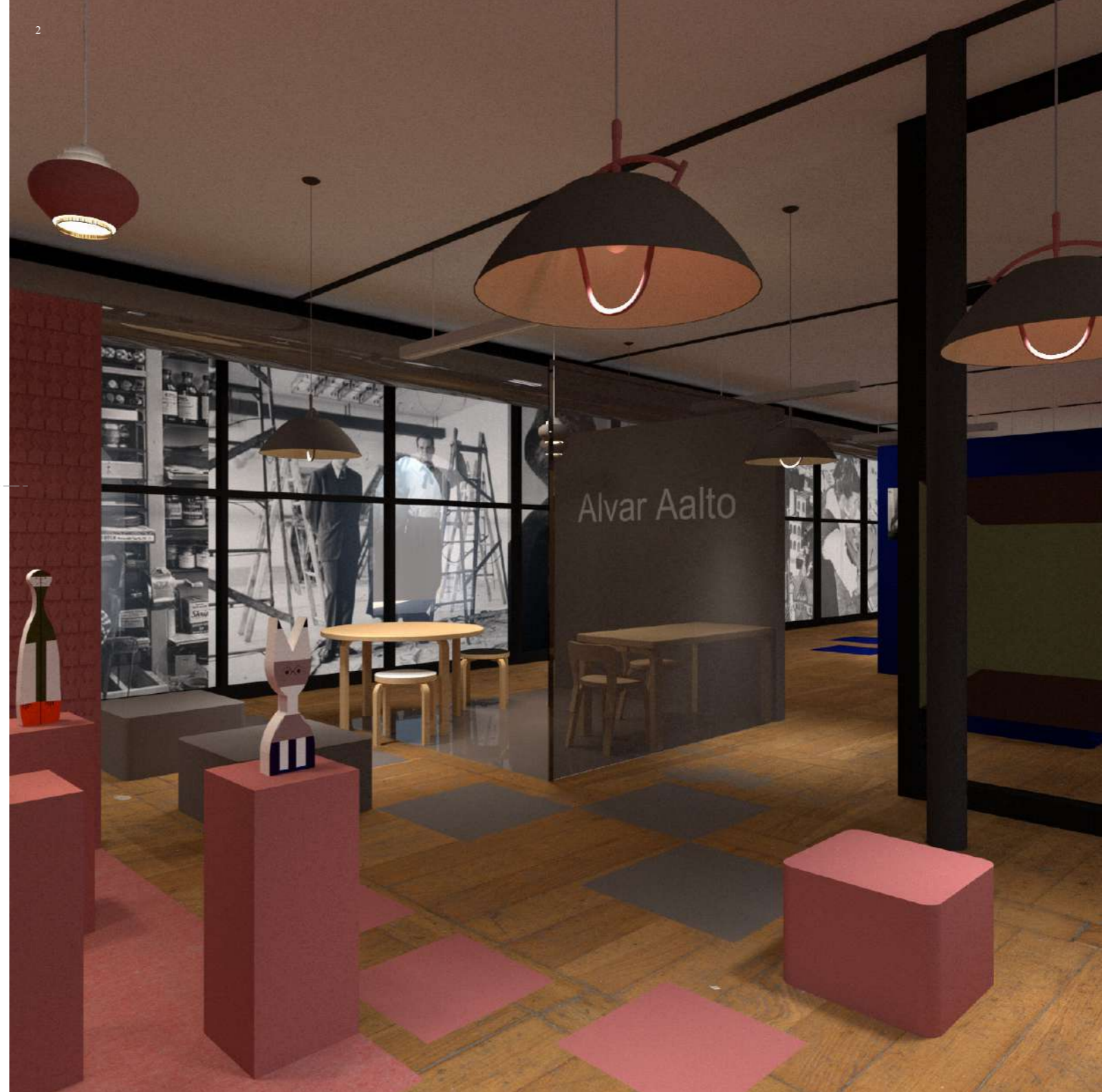
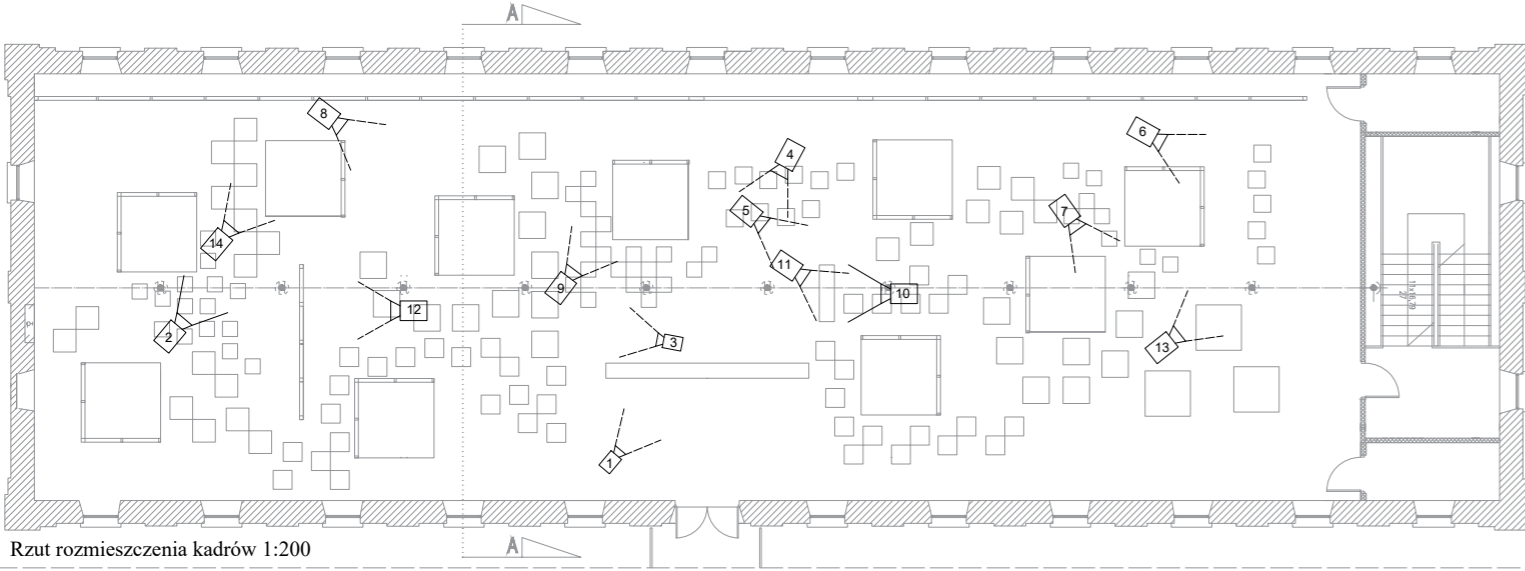
Ekspozycja „Projektowanie (NIE) dla dorosłych. Wystawa o ikonach dziecięcego designu połowy XX wieku” jest skonstruowana tak, aby każdy mógł poczuć się trochę jak dziecko. Natychmiast po wejściu widoczne jest lustro w dziwnym, trudnym do zdefiniowania na pierwszy rzut oka kształcie. Jego forma nawiązuje do ikonicznych projektów dla dzieci pojawiających się na wystawie. Połączenie kilku piktogramów ze sobą tworzy kształt, w którym każdy odbiorca dostrzeże coś innego. Szczególne różnice będą widoczne pomiędzy dziećmi w różnym wieku, a co za tym idzie o różnym stopniu rozwoju społeczno-emocjonalnego. U dorosłych interpretacja nieokreślonej plamy, będzie zależna już nie tyle od rozwoju, co doświadczeń życiowych.

Ściana tytułowa wystawy oprócz użycia nieookreślonego kształtu w postaci lustra, pokryta jest przede wszystkim farbą tablicową, co również może przywoływać zwiedzającym wspomnienia z dzieciństwa. Sam tytuł oraz towarzyszące mu piktogramy imitują rysunek kredą, nie zawsze symetryczny i dokładny. Te elementy jednak z przyczyn czysto praktycznych zostały umieszczone na ścianie inną metodą. Napis jest namalowany na stałe na ścianie, a kolorowe elementy to efekt projekcji. Duże płaszczyzny pierwszej strony ściany oraz cała jej druga strona jest do dyspozycji zwiedzających, a zwłaszcza tych najmłodszych. Rysowanie kredą i za pomocą tego dodawanie kolejnych elementów przez odbiorców, daje im poczucie realnego wpływu na wygląd części wystawy, przywołuje wspomnienia z dzieciństwa i staje się bardziej personalna.

6. Mapa rozmieszczenia kadrów wizualizacji

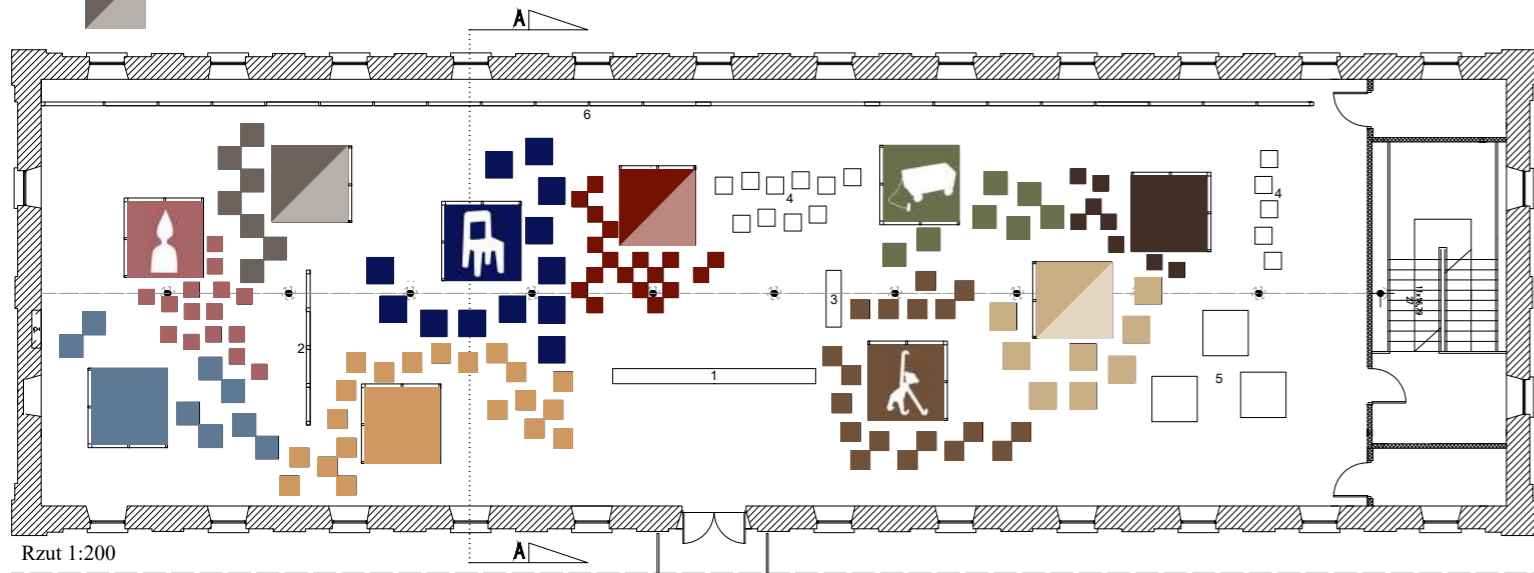

7. Ścieżka zwiedzania

Przestrzeń ekspozycyjna, znajdująca się na terenie ARTINKUBATOR (Budynek B, piętro 2) w Łodzi pozwala na swobodne rozplanowanie poszczególnych stref i eksponatów. Opiera się ona na kształcie prostokąta z rzędem metalowych słupów na osi pomieszczenia. Charakter wnętrza nadaje jedynie drewniana, deskowana podłoga. Wybrana przez mnie przestrzeń ekspozycyjna w budynku posiada szereg okien na obu dłuższych ścianach. Dzięki temu światło naturalne wzbogaci wystawę o kolejne walory. Plan ekspozycji został podzielony na strefy. Wśród sześciennych przestrzeni można wyróżnić 3 grupy, względem użytych materiałów, a zarazem aspektów wizualnych.

 Pierwsza z nich to boxy z kolorowym szkłem ryflowanym. Dzięki temu przestrzeń jest wyodrębniona, ale nie zamknięta, szkło częściowo przepuszcza światło, a w połączeniu z barwionym materiałem, daje ciekawe efekty światłocienia. Taki zabieg został wprowadzony przy projektach Alvar Aalto oraz Nanny Ditzel, aby podkreślić prostotę projektów oraz w strefie Eamsów, tym razem, aby odciążyć przestrzeń, uzyskać lekkość, w kontraście do nagromadzenia wielu rodzajów eksponatów ich autorstwa o różnej formie, materiale i kolorach.

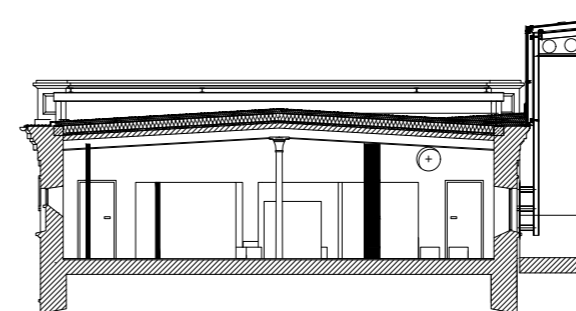
 Nanna Ditzel	 Charles i Ray Eames	 Alvar Aalto	 Kay Bojesen
Trissen children's toadstool	The Toy	Children's Chair N65	Songbird
Danish cradle	Eames Elephant	Children's Table rectangular	Bear
ND54 High Chair	Child's desk	Children's Table round	Puffin
 Alexander Girard	Children's plywood chair	Children's Stool NE60	Hippo
Wooden dolls	Molded Plywood Animals	 Kristian Vedel	Monkey
		Children's Chair	Dachshund
			Mobile
			Rattle

 Drugą grupę stanowią boxy z ekranami interaktywnymi. Zostały zastosowane przy strefach z prostymi na pozór projektami, ale które są modułowe lub dają możliwość stałych modyfikacji. W tej grupie znalazły się więc meble CH410 oraz CH411 Hansa Wegnera, dziecięce krzesło Kristiana Vedel, a także projekt polskiej projektantki Teresy Kruszewskiej. Interaktywny ekran pozwala na samodzielne łączenie elementów i stworzenie mebla, wtajemnicza bardziej w proces projektowy oraz konstrukcję projektu.

Trzecią i ostatnią z grup stanowią przestrzenie, które zawierają mniejsze elementy, głównie zabawki. W tych strefach wykorzystane zostały piktogramy dopasowane do poszczególnych twórców i zmultiplikowane kształty, wycięte z dźwiękochłonnego EcoPet pojawiły się na ścianach tych boxów. Aby utrzymać charakter, bardziej delikatny i tekstylny, podłoga boxa, zamiast błyszczącej lub matowej naklejki, tym razem została pokryta cienką warstwą wykładziny. W skład tej ostatniej grupy boxów wchodzi Alexander Girard, Jacobus Ko Verzuu, Enzo Mari oraz Kay Bojesen.

Wystawa nie posiada jednej, linearnej ścieżki zwiedzania. Cała przestrzeń wypełniona została kolorowymi kwadratami, które tworzą wrażenie ogromnej planszy do gry, a pola rozmieszczone są w taki sposób, że poruszając się wyłącznie w ich obrębie konieczne jest zróżnicowanie sposobu poruszania się (robienie małych kroczków lub wykonania większego skoku). Kolory „pól” spójnie odpowiadają poszczególnym strefom i prowadzą do boxów poświęconych projektantom i ich projektom.

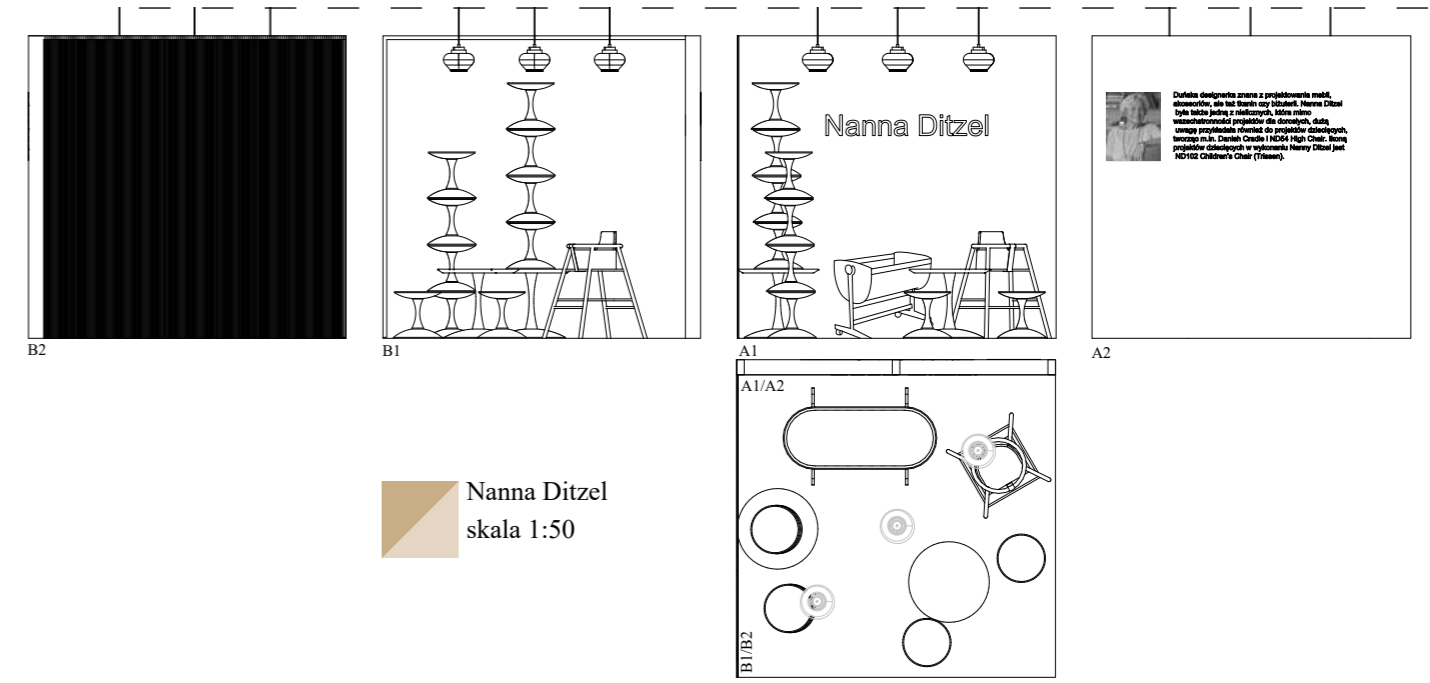
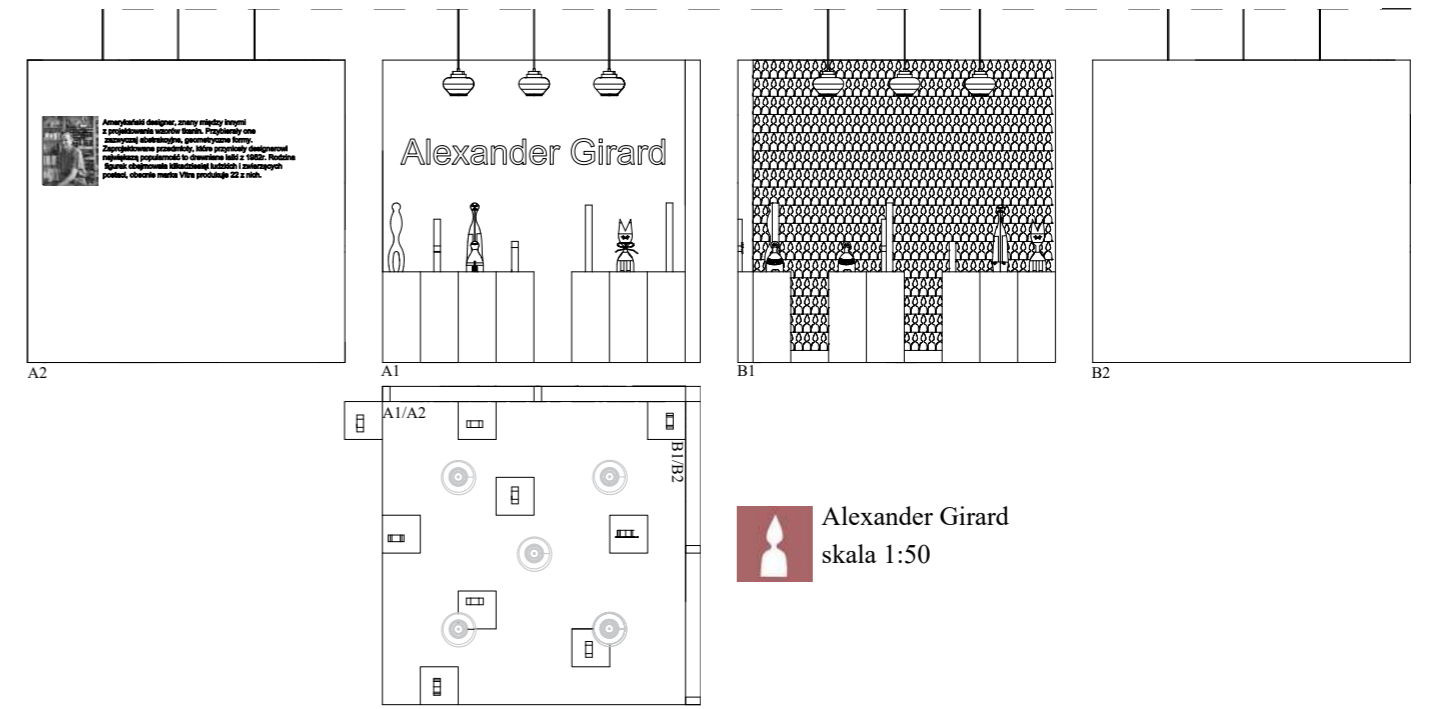
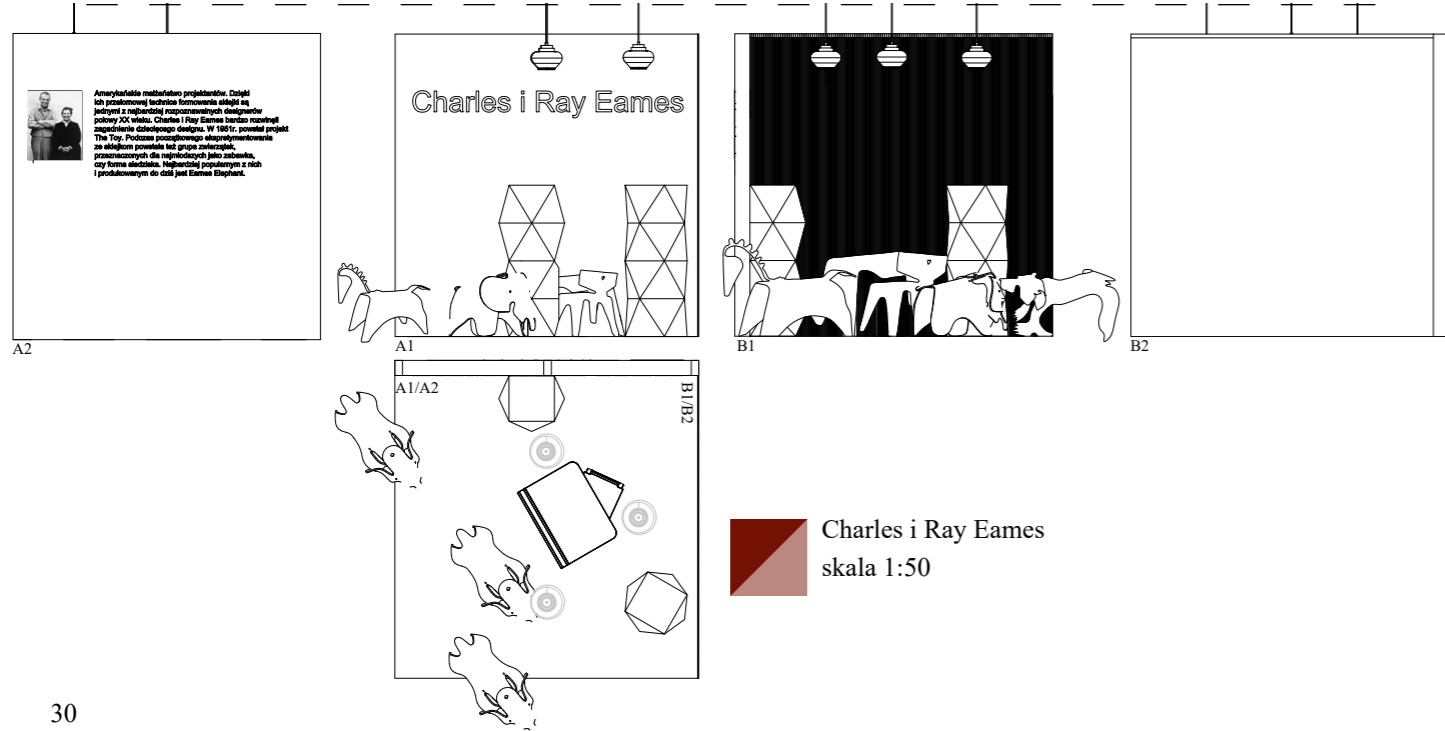

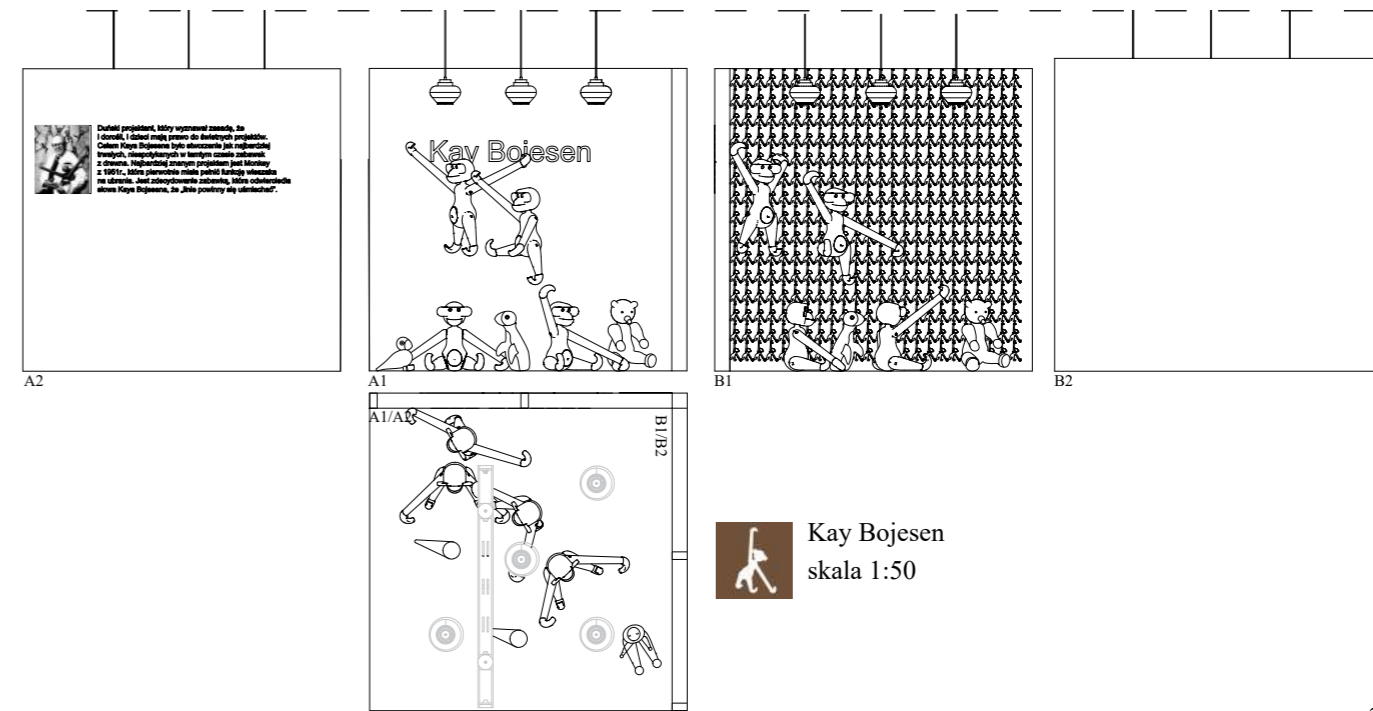
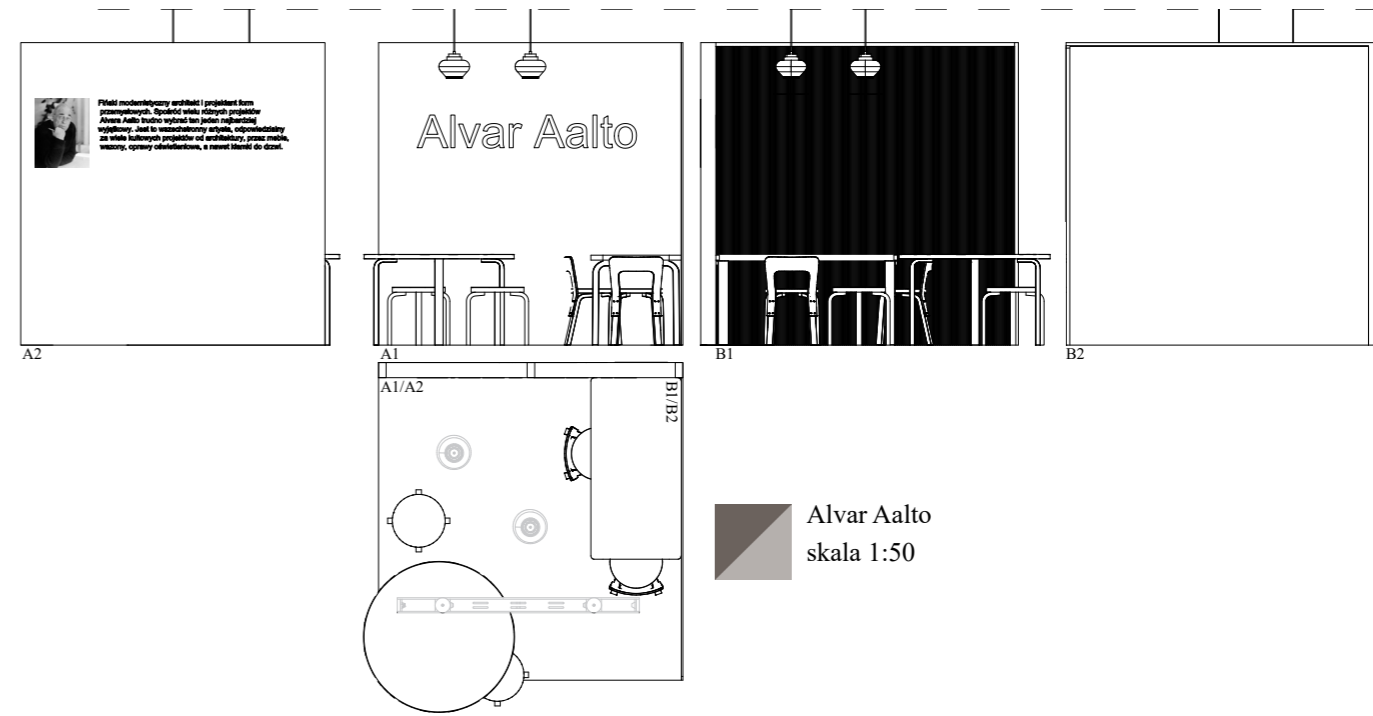
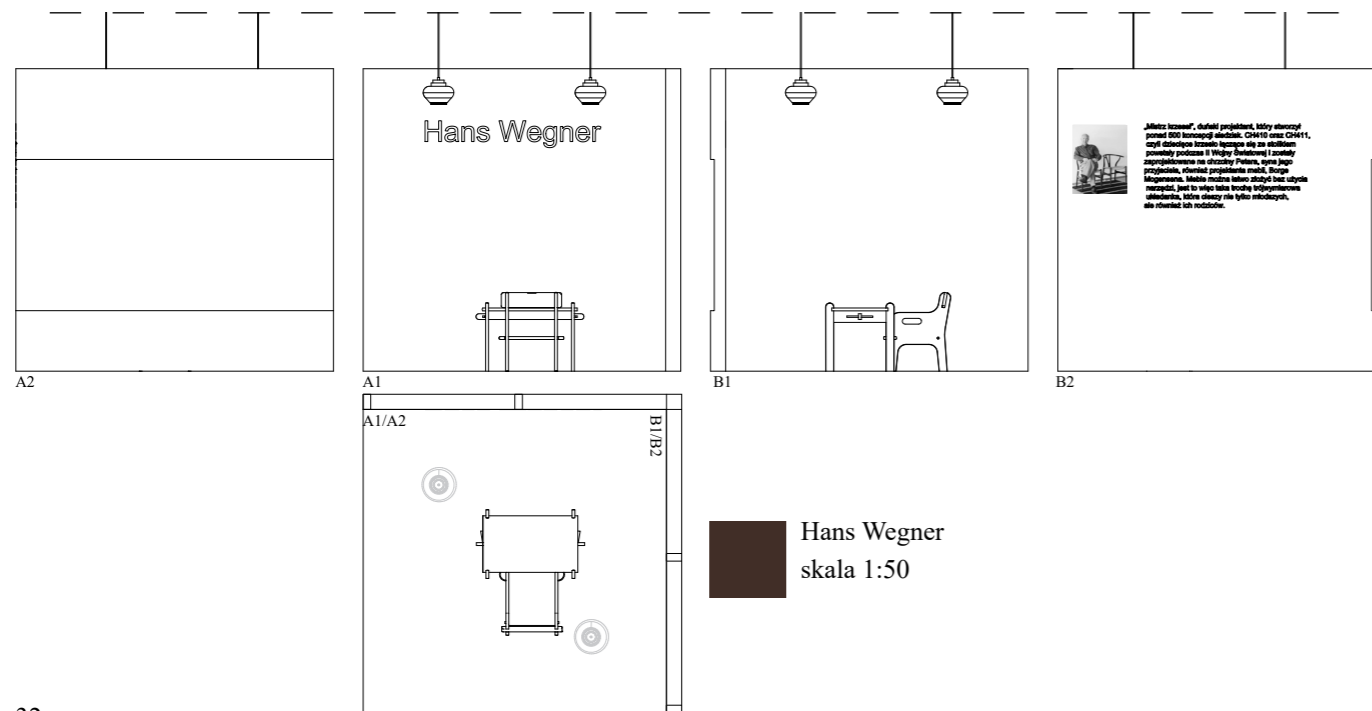
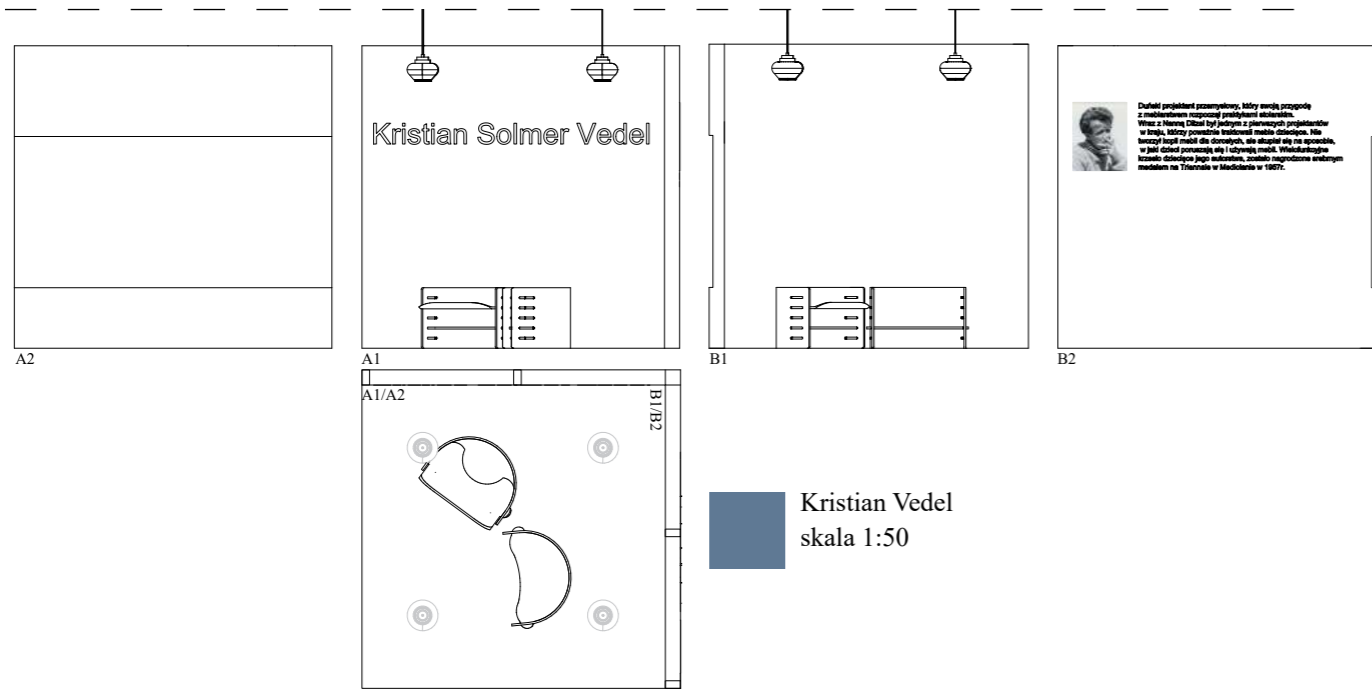
 Enzo Mari	 Teresa Kruszewska	 Jacobus (Ko) Verzuu
Seggiolina Pop	Meblozabawka	Toy Truck
Cerreto Kid's Table	Stół i krzesło dla dziecka	Toy Cart
Arda Kid's Chair	Zwrotny fotel dla dziecka	Car garage
Bambino	Fotel dla dziecka	cube cart
16 pesce	 Hans Wegner	pullly clown
16 animal	Peter's chair CH410	Puzzle box model 255
	Peter's table CH411	Children Toy Blocks bag
		Toy shop model 882
		Toy tractor
		Autosleper (Towtruck)

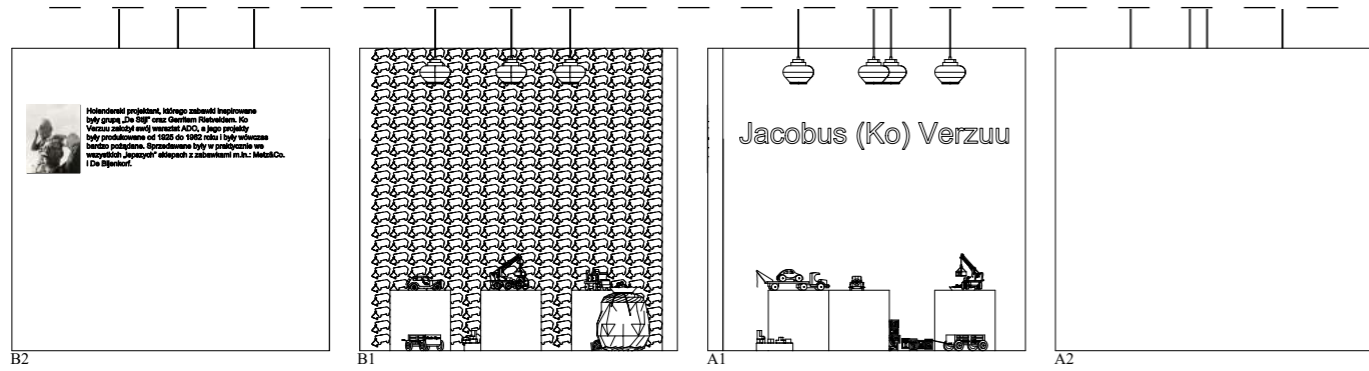
1. Ściana tytułowa
2. Ścianka z magnesami
3. Akustyczne formy
4. Miejsca do siedzenia przy projekcji
5. Strefa projektowania zabawek
6. Pracownie projektantów

8. Rysunki techniczne - rzuty i widoki ścian boxów

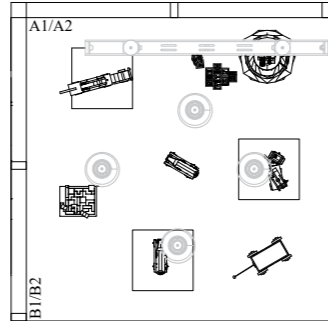
B2

B1

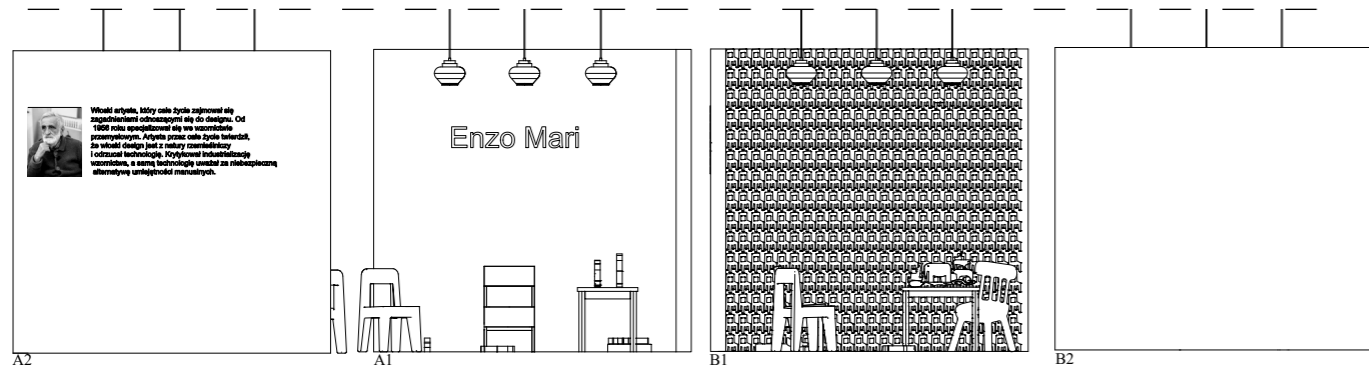
A1

A2

 Jacobus (Ko) Verzuu
skala 1:50

B1/B2

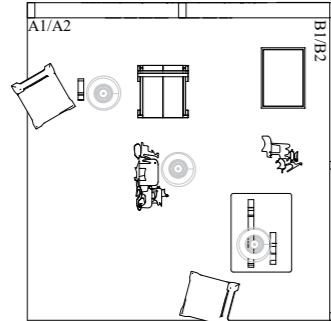
A2

A1

B1

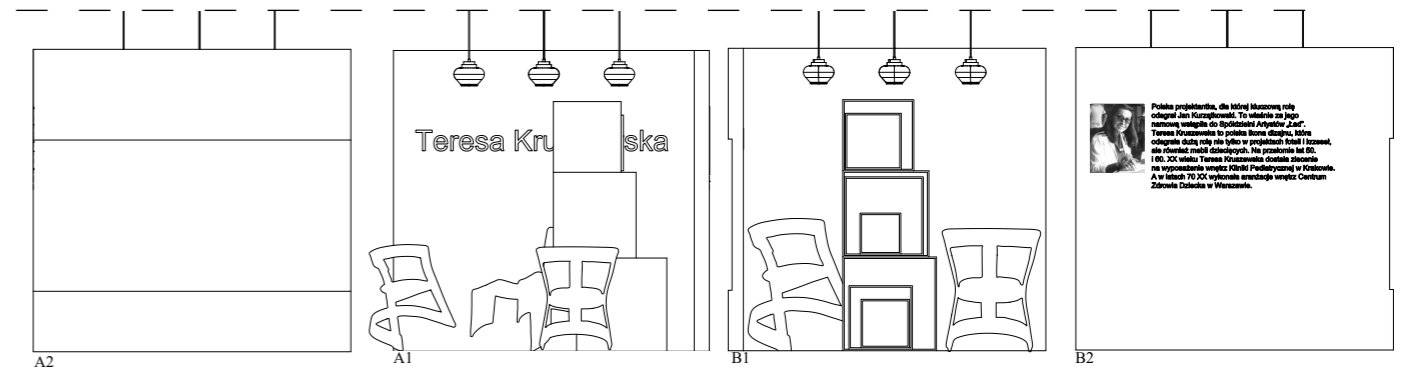
B2

 Enzo Mari
skala 1:50

A1/A2

B1/B2

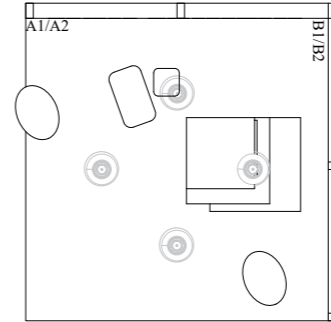
A2

A1

B1

B2

 Teresa Kruszevska
skala 1:50

A1/A2

B1/B2

9. Gry i zabawy

9.1. Dopasuj

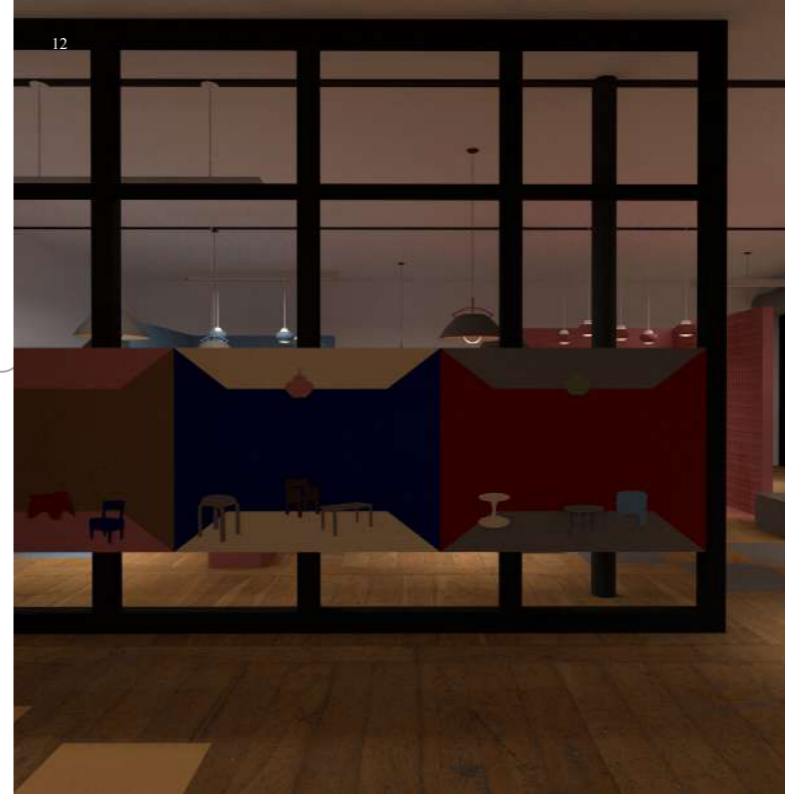
Przełamaniem schematu boxów są strefy projektowania i zabawy. A jedną z nich jest ścianka odzwierciedlająca popularną dziecięcą zabawkę - sorter, polegającą na dopasowywaniu kształtów. Tym razem elementy wykonane są z EcoPet marki Architected Sound, dzięki możliwości wykonania rozmaitych wycięć i dużej gamie kolorów, mają formę piktogramów towarzyszących wystawie. Kształt symbolizujący strefę projektów Jacobusa (Ko) Verzuu wykonany został w kolorze AP - 31 Acros, piktogram Wooden Doll No.12 powstał z AP - 46 Peach Pearl, małpka odpowiadająca boxowi Kaya Bojesena otrzymała kolor AP - 30 Brown, a Seggiolina Pop projektu Enzo Mari w wersji kształtu z EcoPet, pokrył się kolorem AP - 23 Deep Blue.

9.2. Ułóż

Strefa, która również wykorzystuje kształt piktogramów to ściana magnetyczna. Została wykonana z czarnych, metalowych ram, tworząc stelaż dla plansz magnetycznych. Zamocowane one są z dwóch stron, co tworzy sześć kolorystycznych kombinacji pomieszczeń, które można „urządzić” używając magnesów w kształcie piktogramów. Magnesy w przybliżeniu mają wymiary 20x20 cm, sprawia to, że są wygodne do utrzymania dla dziecka i bardziej bezpieczne niż te standardowe, dużo mniejsze, które przywozimy np.: jako pamiątkę z wakacji.

9.3. Zaprojektuj

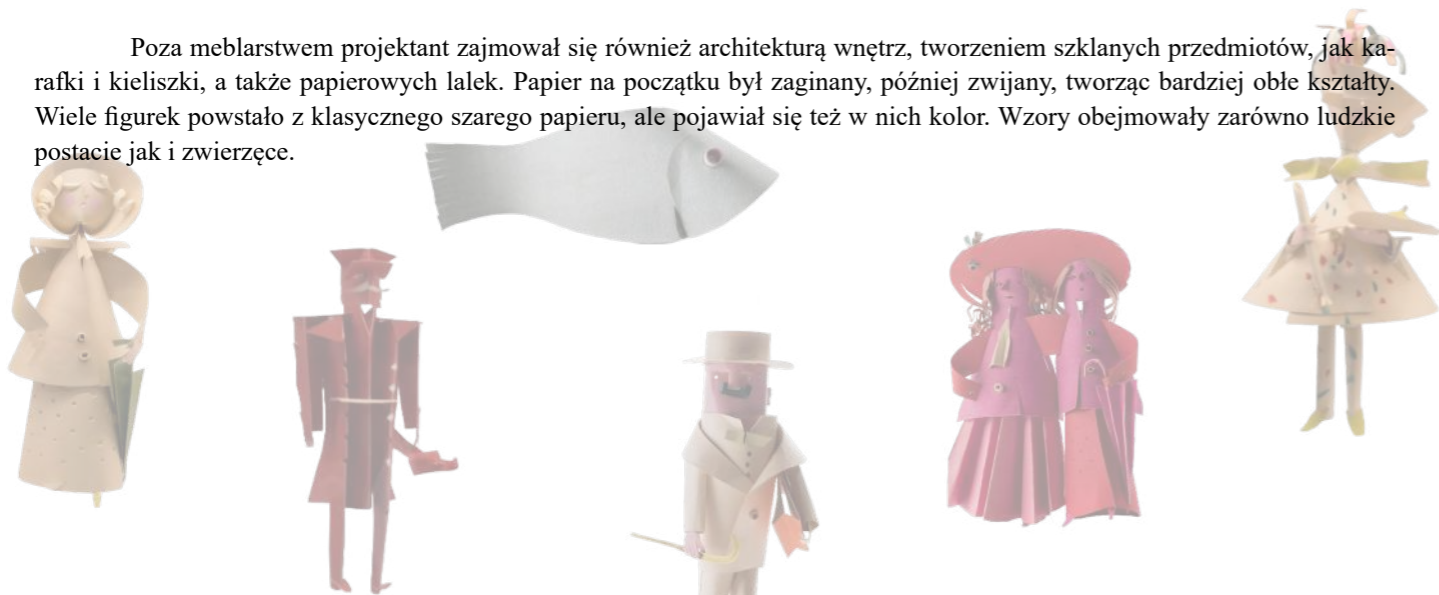
Fragmentem wystawy, który pozwala dziecku na wczucie się w rolę projektanta, jest przestrzeń przeznaczona do składania lalek z papieru. Myślą przewodnią w tym miejscu jest twórczość Jana Kurzątkowskiego i tworzone przez niego papierowe lalki, które w okresie międzywojennym chętnie wieszane były na choince. W tej strefie za pomocą wcześniej przygotowanych szablonów, zwiedzający mogą od podstaw podobną figurkę złożyć i nadać jej autorską kolorystykę. W przestrzeni umieszczone zostały 3 stoliki o różnych wysokościach, dopasowane do potrzeb najmłodszych. Przygotowane wykroje figurek oraz przybory artystyczne znajdują się w szufladach, w tych właśnie stolikach. Natomiast siedziska stanowią projekty krzeseł i foteli dziecięcych pojawiających się na wystawie.

10. Jan Kurzątkowski (1899 - 1975)

Jeden z najwybitniejszych polskich projektantów XX wieku. Współzałożyciel Spółdzielni Artystów „Ład”, to właśnie za jego namową Teresa Kruszevska dołączyła do tego projektu. Jan Kurzątkowski to przede wszystkim projektant mebli, eksperymentował z ich formą i konstrukcją. Tworzył je z polskich gatunków drewna m.in. sosna, świerk, jesion.

Poza meblarstwem projektant zajmował się również architekturą wnętrz, tworzeniem szklanych przedmiotów, jak karmelki i kieliszki, a także papierowych lalek. Papier na początku był zaginany, później zwiłany, tworząc bardziej obłe kształty. Wiele figurek powstało z klasycznego szarego papieru, ale pojawiał się też w nich kolor. Wzory obejmowały zarówno ludzkie postacie jak i zwierzęce.

Strefa z twórczością Jana Kurzątkowskiego to punkt wystawy, w którym zwiedzający mogą stworzyć swoją własną zabawkę. Właśnie na wzór papierowych lalek projektanta. A na ścianach, w okolicach tej części ekspozycji, rozmieszczone są wielkoformatowe grafiki najbardziej popularnych postaci jego autorstwa.

Zdjęcie portretowe Jan Kurzątkowski

Krzesło Piórka (1936 r.)

Krzesło ze sklejki (1956 r.)

Papierowa lalka (1940s)

Wycinek z gazety prezentujący papierowe lalki Jana Kurzątkowskiego

11. Nie TYLKO dla... dzieci

W koncepcyjnym projekcie ekspozycji pojawiło się również kilka projektów przeznaczonych nie tylko dla dzieci, a mowa tutaj o oprawach oświetleniowych. Spójnie z gamą barwną wystawy pojawiło się kilka wersji kolorystycznych lampy HJW37 projektu Hansa Wegnera oraz Pendant Light A333 „Turnip” autorstwa Alvara Aalto.

Oprawy oświetleniowe Pendant Light A333 „Turnip” zostały umieszczone w obrębie boxów, stanowią dodatkowy akcent kolorystyczny oraz pomagają jeszcze lepiej wyróżnić eksponaty. Natomiast HJW37 pojawia się pomiędzy strefami z projektantami, wypełniając przestrzeń oraz zapewniając większą spójność barwną.

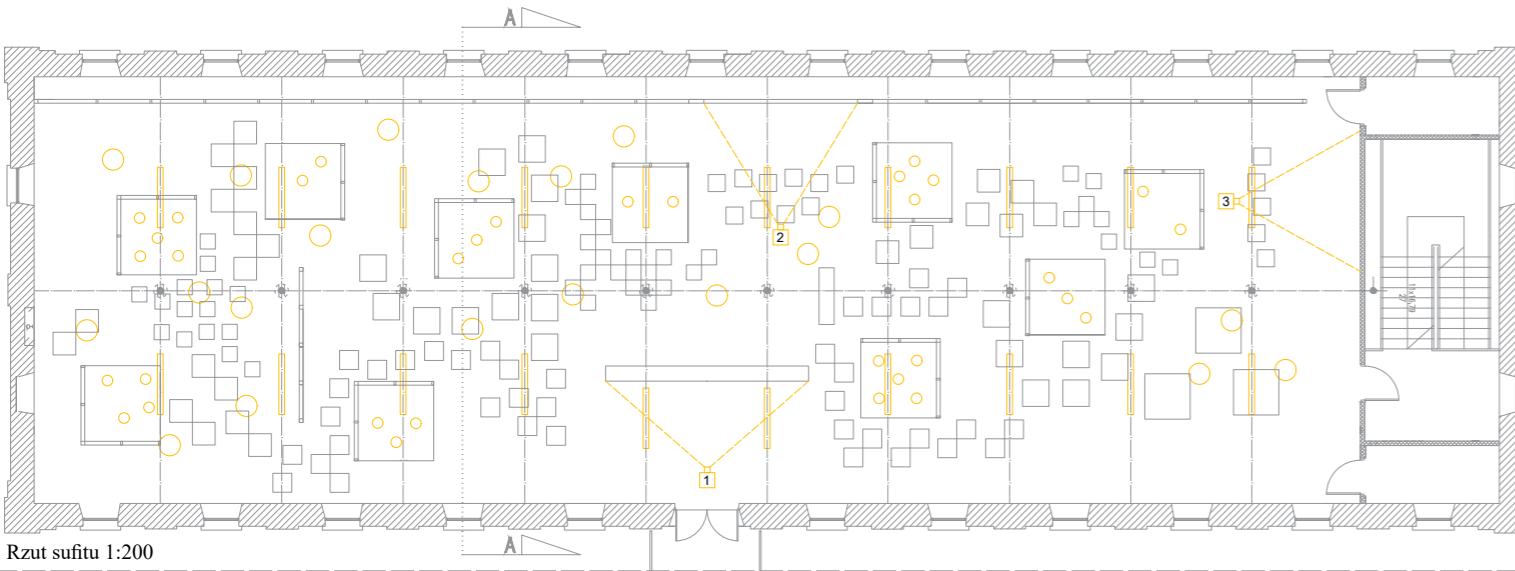
Poza obiektami i przedmiotami wystawa prezentuje także teoretyczne, multimedialne projekcje. Pierwsza z nich znajduje się na ścianie równoległej do tej tytułowej. Prezentuje krótką historię projektantów mebli dziecięcych, proces projektowy tych ikon designu oraz pracownię artystów. Druga projekcja znajduje się tuż obok strefy z projektowaniem papierowych lalek i przedstawia historię zabawek znajdujących się na wystawie.

Hans Wegner | 1962 r. | HJW37 | Carl Hansen & Son

Alvar Aalto | 1950s | Pendant Light A333 „Turnip“ | Artek

	istniejące oświetlenie, szynoprzewody		projekcja piktogramów
	HJW37, Hans Wegner		projekcja „Proces projektowy ikon designu”
	Pendant Light A333 „Turnip”		projekcja „Historia zabawek”

Wzdłuż całego pomieszczenia zaaranżowanego przeze mnie na potrzeby ekspozycji pojawił się metalowy stelaż, przywołujący skojarzenia z ramami okiennymi. Za nim znajdują się umieszczone na pleksi zdjęcia z pracowni projektantów. Daje to zwiedzającym poczucie podglądania artystów w trakcie pracy. Spojrzenie w ich codzienność. Stelaż złożony jest z geometrycznych modułów.

Kompatybilnie do ogółu ekspozycji pojawiają się również geometryczne siedziska służące nie tylko dzieciom, ale także ich rodzicom i opiekunom, oczekującym podczas gdy najmłodszy eksplorują wystawę. Formy umieszczone zostały w różnych miejscach, w należących do nich strefach kolorystycznych. Zastosowane zostały również w obszarach z projekcjami. Niezależnie od swojego umiejscowienia czy barwy, wykonane zostały z lekkiego plastiku, co pozwala na przesuwanie ich względem potrzeb zwiedzających.

12. Dla najmłodszych

Ścieżka zwiedzania wystawy nie jest linearna i przywołuje skojarzenia z rozrywkową planszą do gry. Natomiast aby ułatwić najmłodszym odnalezienie się w przestrzeni i zapewnić, że nie pominą żadnej ze stref, została stworzona książeczka z mapą. Stanowi ona swego rodzaju „przewodnik” po wystawie, z miejscem na naklejki, które dziecko może uzupełnić zaraz po odwiedzeniu boxa z danym projektantem. Naklejki mają formę piktogramów przewijających się przez bieg całej wystawy, co pozwala na lepsze zapamiętanie tych najważniejszych eksponatów i ikon designu. W książeczce dzieci mogą znaleźć mini grę dopasowania poszczególnego twórcy do projektu, ale również serię czterech pokoików, które za pomocą naklejek, czy autorskich rysunków mogą sobie urządzać. Całość złączona jest za pomocą metalowych kółek, dzięki czemu swobodnie można obracać strony i/lub ustawić całość pionowo, otwierając cztery (wspomniane wcześniej) pokoiki naraz.

Charles i Ray Eames | 1945 r. | Eames Elephant | Vitra

Charles i Ray Eames | 1951 r. | The Toy | eamesoffice.com

Charles i Ray Eames | 1945 r. | Child's Desk | The Metropolitan Museum of Art

Charles i Ray Eames | 1945 r. | Children's Plywood Chair | Vitra Design Museum

Charles i Ray Eames | 1945 r. | Molded Plywood Animals | replika

Alexander Girard | 1952 r. | Wooden Dolls | Vitra

Nanna Ditzel | 1962 r. | ND102 Children's Chair | Snedkergaarden

Nanna Ditzel | 1964 r. | Danish Cradle | replika

spis eksponatów

Nanna Ditzel | 1954 r. | ND54 High Chair | Carl Hansen & Søn

Kristian Solmer Vedel | 1957 r. | Child's Chair | Museum of Modern Art (MoMa)

Hans Wegner | 1944 r. | Peter's Chair CH410 | Carl Hansen & Søn

Hans Wegner | 1944 r. | Peter's Table CH411 | Carl Hansen & Søn

spis eksponatów

Alvar Aalto | 1934 r. | Children's Stool NE60 | Artek

Alvar Aalto | 1935 r. | Children's Chair N65 | Artek

Alvar Aalto | 1933 r. | Children's Table round | Artek

Alvar Aalto | 1933 r. | Children's Table rectangular | Artek

spis eksponatów

Kay Bojesen | 1951 r. | Monkey | Kay Bojesen Denmark

Kay Bojesen | 1952 r. | Bear | Kay Bojesen Denmark

Kay Bojesen | 1950 r. | Songbird | Kay Bojesen Denmark

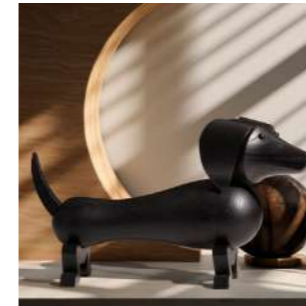

Kay Bojesen | 1954 r. | Puffin | Kay Bojesen Denmark

spis eksponatów

Kay Bojesen | 1955 r. | Hippo | Kay Bojesen Denmark

Kay Bojesen | 1934 r. | Dachshund | Kay Bojesen Denmark

Kay Bojesen | 1932 r. | Rattle | Kay Bojesen Denmark

Kay Bojesen | 1950s | Mobile | Kay Bojesen Denmark

spis eksponatów

Jacobus (Ko) Verzuu | 1939 r. | Toy Truck Groenten Fruit | CODA Museum

Jacobus (Ko) Verzuu | 1937 r. | Car garage | CODA Museum

Jacobus (Ko) Verzuu | 1950s | Children Toy Blocks bag | CODA Museum

Jacobus (Ko) Verzuu | 1949 r. | Toy Cart | CODA Museum

spis eksponatów

Jacobus (Ko) Verzuu | 1925 r. | pully clown | CODA Museum

Jacobus (Ko) Verzuu | 1950 r. | Toy tractor | CODA Museum

Jacobus (Ko) Verzuu | 1949 r. | cube kart | CODA Museum

Jacobus (Ko) Verzuu | 1951 r. | Autosleper (Towtruck) | CODA Museum

spis eksponatów

Jacobus (Ko) Verzuu | 1955 r. | Puzzle cube box model 255 | CODA Museum

Jacobus (Ko) Verzuu | 1932 r. | Toy shop model 882 | CODA Museum

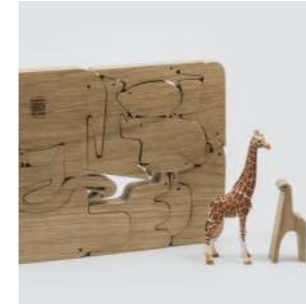

Enzo Mari | 2004 r. | Seggiolina Pop | Magis

Enzo Mari | 1974 r. | Bambino | corraini.com

spis eksponatów

Enzo Mari | 1957 r. | 16 animali | Danese Milano

Enzo Mari | 1974 r. | 16 pesci | Danese Milano

Enzo Mari | 2005 r. | Cerreto Kid's Table | Hida Sangyo

Enzo Mari | 2005 r. | Arda Kid's Chair | Hida Sangyo

spis eksponatów

Teresa Kruszevska | 1974 r. | Meblozabawka | Muzeum Narodowe w Warszawie

Teresa Kruszevska | 1961 r. | Zwrotny fotel dla dziecka | Muzeum Narodowe w Warszawie

Teresa Kruszevska | 1975 r. | Fotel dla dziecka | Muzeum Narodowe w Warszawie

Teresa Kruszevska | 1966 r. | Stół i krzesło dla dziecka | Muzeum Narodowe w Warszawie

Przypisy

- [1] <https://www.eamesoffice.com/about/design/> [dostęp 15.01.2025]
- [2] <https://www.eamesoffice.com/product/eames-lounge-chair-and-ottoman/> [dostęp 16.01.2025]
- [3] <https://napmagazine.pl/2022/12/19/mikrokosmos-alexandra-girarda/> [dostęp 15.01.2025]
- [4] <https://www.snedkergaarden.com/en/vare/nd118-bar-stool-trisse/> [dostęp 22.01.2025]
- [5] <https://www.elledecoration.co.uk/design/a60684039/enzo-mari-play-in-design/> [dostęp 27.01.2025].

Bibliografia

- Rafa Paweł, Świć Magda, Ikony dizajnu. Piękno ponadczasowego wzornictwa, LabelPunks Publishing House Sp z o.o., 2021.
- Rafa Paweł, Świć Magda, Ikony dizajnu. Tom II. Człowiek, przedmiot, historia, LabelPunks Publishing House Sp z o.o., 2022.
- <https://www.designalive.pl/maly-design-od-wielkich-projektantow/> [dostęp 14.01.2025].
- <http://www.artinkubator.com/Main/Artykul/sale-wielofunkcyjne-b-b-101-i-b-201> [dostęp 26.01.2025].
- <https://www.miloni.pl/blog/wielcy-projektanci-kultowe-projekty/> [dostęp 26.01.2025].
- <https://www.eamesoffice.com/about/design/> [dostęp 15.01.2025].
- <https://napmagazine.pl/2022/12/19/mikrokosmos-alexandra-girarda/> [dostęp 15.01.2025].
- <https://fivedmedia.com/3d-model/alexander-girard-a-designers-universe-skinned/> [dostęp 15.01.2025].
- <https://iconicdesign.pl/projektant/nanna-ditzel-2/> [dostęp 26.01.2025].

Bibliografia

- <https://www.pamono.eu/designers/kristian-vedel> [dostęp 26.01.2025].
- https://www.moma.org/collection/works/1593?artist_id=6117&page=1&sov_referrer=artist [dostęp 26.01.2025].
- <https://iconicdesign.pl/produkt/ch410-ch411-peters-chair-table-hans-j-wegner-1944/> [dostęp 26.01.2025].
- <https://www.artek.fi/en/products/childrens-stool-ne60> [dostęp 26.01.2025].
- <https://anotherdesign.pl/pl/c/KAY-BOJESSEN/393> [dostęp 26.01.2025].
- <https://midmod-design.com/designer/jacobus-ko-verzuu/> [dostęp 27.01.2025].
- <https://designwanted.com/design-icon-enzo-mari/> [dostęp 27.01.2025].
- <https://culture.pl/pl/tworca/teresa-kruszewska> [dostęp 26.01.2025].
- <https://cyfrowe.mnw.art.pl/pl/zbiory/461553> [dostęp 26.01.2025].
- <https://www.artek.fi/en/products/pendant-light-a333-turnip> [dostęp 26.01.2025].
- <https://www.mnw.art.pl/o-muzeum/zbiory-studyjne/zbiory-sztuki-nowoczesnej/osrodek-wzornictwa-nowoczesnego/meble-i-projekty-architektury-wnetrz/> [dostęp 27.01.2025].

Źródła

str.7

wizualizacja, autor: Emilia Lubańska

str.8

<http://artinkubator.com/artin/przestrzenie> [dostęp 27.01.2025].

str.9

Zdjęcie w pracowni Charles i Ray Eames z Alexandrem Girardem: <https://www.vitra.com/en-fi/magazine/details/why-the-eames-la-fonda-chair-was-designed> [dostęp 27.01.2025].

Alvar Aalto z żoną przy pracy: <https://architecturaldigest.pl/historia-stylu-skandynawskiego/> [dostęp 27.01.2025].

pracownia Jacobus (Ko) Verzuu: <https://thekinderjournal.com/archive-icons-1> [dostęp 27.01.2025].

Teresa Kruszevska podczas pracy z dziećmi: <https://mieszkacpieknie.blogspot.com/2014/02/ikony-dizajnu-teresa-kruszevska.html?m=1> [dostęp 27.01.2025].

Kay Bojesen w pracowni: <https://m.wikidata.org/wiki/Q477235> [dostęp 27.01.2025].

str.10

Zdjęcie portretowe Charles i Ray Eames: <https://designobserver.com/how-do-you-solve-a-problem-like-the-eameses/> [dostęp 27.01.2025].

Eames Lounge Chair and Ottoman (1956 r.): <https://www.vitra.com/en-cz/product/rooms/living-room> [dostęp 27.01.2025].

Eames Molded Plastic Side Chair (1950 r.): <https://www.designcraft.net.au/products/seating-dining-chairs-seating-meetingtraining/eames-moulded-plastic-side-chair-wire-base> [dostęp 27.01.2025].

Eames Elephant (1945 r.): <https://stauntonandhenry.com/collections/stools/kids> [dostęp 27.01.2025].

str.11

Zdjęcie portretowe Alexander Girard, Daisy Face (1970s): <https://www.artribune.com/report/2016/03/mostra-alexander-girard-vitra-design-museum-weil-am-rhein/> [dostęp 27.01.2025].

Projekty opakowań La Fonda del Sol (1960 r.): <https://www.vitra.com/en-pl/magazine/details/a-fantastic-universe> [dostęp 27.01.2025].

Wooden Dolls (1952 r.): <https://metaforma.pl/pl/p/Drewniana-figurka-WOODEN-DOLL-No.8-lalka-VITRA-/7497> [dostęp 27.01.2025].

str.12

Zdjęcie portretowe Nanna Ditzel: <https://www.fredericia.com/nanna-ditzel> [dostęp 27.01.2025].

Hanging Egg (1959 r.): <https://www.onekingslane.com/p-rattan-hanging-egg-chair-P111138227?sku=111138227> [dostęp 27.01.2025].

Bench for Two (1989 r.): <https://www.cobragallery.cn/exhibitions/4/works/artworks-216-nanna-ditzel-bench-for-two-with-table-late-20th/> [dostęp 27.01.2025].

ND102 Children's Chair (1962 r.): <https://www.trapholtdesignbutik.dk/brugskunst/klassisk-design/4439-ditzel-trisse-mini-eg> [dostęp 27.01.2025].

Źródła

str.13

Zdjęcie portretowe Kristian Vedel: <https://www.smow.com/kristian-vedel/> [dostęp 27.01.2025].

Modus (1963 r.): <https://vintagevonk.com/products/modus-armchair-by-kristian-vedel-for-soren-willadsen-1960s> [dostęp 27.01.2025].

Seria Birds (1959 r.): <https://architectmade.com/en-eu/products/birds> [dostęp 27.01.2025].

Child's Chair (1957 r.): <https://www.pamono.eu/children-s-chair-by-kristian-solmer-vedel-for-orskow-co-denmark-1957> [dostęp 27.01.2025].

str.14

Zdjęcie portretowe Hans Wegner: <https://hgallery.com/hans-wegner> [dostęp 27.01.2025].

Wishbone Chair (1950 r.): https://rusticohogar.com.uy/catalogo/silla-wishbone-madera-y-ratan-natural_3573_3573 [dostęp 27.01.2025].

CH25 Lounge Chair (1950s): <https://bymolle.com/products/ch25-lounge-chair> [dostęp 27.01.2025].

CH410 i CH411 (1944 r.): <https://ingvardchristensen.dk/ch410-peters-stol-ch411-peters-bord> [dostęp 27.01.2025].

str.15

Zdjęcie portretowe Alvar Aalto: <https://www.artek.fi/en/company/designers/alvar-aalto> [dostęp 27.01.2025].

Sanatorium przeciwgruźlicze w Paimio (1929 r.): <https://divisare.com/projects/386217-alvar-aalto-fabrice-fouillet-paimio-sanatorium> [dostęp 27.01.2025].

Stool 60 (1933 r.): <https://thefinestore.com/products/stool-60-natural-artek>

Chikdren's Chair N65 (1935 r.): <https://in.pinterest.com/pin/461267186854312999/> [dostęp 27.01.2025].

str.16

Zdjęcie portretowe Kay Bojesen: <https://anotherdesign.pl/pl/c/KAY-BOJESEN/393> [dostęp 27.01.2025].

Monkey (1951 r.): https://nordicdays.blogspot.com/2013/12/design-love-kay-bojesen-teak-monkey_17.html [dostęp 27.01.2025].

Songbird (1950 r.): <https://www.amazon.pl/Bojesen-Figurka-wygrawerowan%C4%85-liczb%C4%85-malowanego/dp/B0CS8HSL29> [dostęp 27.01.2025].

Hippo (1955 r.): <https://fabrykaform.pl/kay-bojesen-dekoracja-drewniana-hipopotam> [dostęp 27.01.2025].

str.17

Zdjęcie portretowe Jacobus (Ko) Verzuu: <https://www.i-vintage.com/ko-verzuu.html> [dostęp 27.01.2025].

Pully Clown (1952 r.): <https://midmod-design.com/designer/jacobus-ko-verzuu/> [dostęp 27.01.2025].

Children Toy Blocks bag (1950s): https://www.1stdibs.com/furniture/more-furniture-collectibles/collectibles-curiosities/toys-dolls/3-x-ado-ko-verzuu-children-toy-blocks-bag-de-stijl-netherlands-1950s/id-f_35459692/ [dostęp 27.01.2025].

Toy Cart (1949 r.): https://www.1stdibs.com/furniture/more-furniture-collectibles/collectibles-curiosities/toys-dolls/ko-verzuu-toy-cart-ado-holland/id-f_9072343/ [dostęp 27.01.2025].

Źródła

str.18

Zdjęcie portretowe Enzo Mari: <https://www.daneseemilano.com/en/designerDetails?idDesigner=14> [dostęp 27.01.2025].
Sedia 1 z serii mebli Autoprogettazione (1974 r.): <https://pl.pinterest.com/pin/543950461263864180/> [dostęp 27.01.2025].
16 ANIMALES (1957 r.): <https://assemblepapers.com.au/2013/05/16/timeless-and-puzzling-enzo-mari/> [dostęp 27.01.2025].
Seggiolina Pop (2004 r.): <https://www.smow.com/kids-chairs/seggiolina-pop-orange.html> [dostęp 27.01.2025]

str.19

Zdjęcie portretowe Teresa Kruszevska, Meblozabawka (1974 r.): <https://culture.pl/pl/tworca/teresa-kruszevska> [dostęp 27.01.2025].
Fotel Tulipan (1973 r.): <https://pl.pinterest.com/pin/389983648993580351/> [dostęp 27.01.2025].
Krzesło Muszelka (1956 r.): <https://krzeslarz.pl/muszelka-teresa-kruszevska/> [dostęp 27.01.2025].

str.20-37

grafiki, wizualizacje, rysunki techniczne, autor: Emilia Lubańska

str.38

Zdjęcie portretowe Jan Kurzątkowski: http://designnet.pl/nauczyciele_kurzatkowski/ [dostęp 27.01.2025].
Krzesło Piórka (1936 r.): <https://wolontariat.mnw.art.pl/2018/07/mebel-do-siedzenia-wyzwanie-kazdego-projektanta/> [dostęp 27.01.2025]
Krzesło ze sklejki (1956 r.): <https://archiwum.rp.pl/artykul/856508-Nie-ma-miejsca-na-Lad-ne-meble.html> [dostęp 27.01.2025].
Papierowa lalka (1940s): <https://trojka.polskieradio.pl/artykul/1971025,o-fenomenie-figurek-jana-kurzatkowskiego> [dostęp 27.01.2025].
Pozostałe papierowe lalki: <https://czarujemyopakowaniami.wordpress.com/2018/01/21/jan-kurzatkowski-papierowe-rzezby/> [dostęp 27.01.2025].

str.39

Wycinek z gazety prezentujący papierowe lalki Jana Kurzątkowskiego: <https://czarujemyopakowaniami.wordpress.com/papier/2-5-zabawki/> [dostęp 27.01.2025].

str.40

rysunek techniczny, autor: Emilia Lubańska

str.41

HJW37: <https://www.katalog.co.nz/products/pandul/the-pendant> [dostęp 27.01.2025].
Pendant Light A333 „Turnip”: <https://www.gokelaererobinson.com/artists/26-alvar-aalto/works/683-alvar-aalto-turnip-pendant-lamp-c.-1950/> [dostęp 27.01.2025].
Pendant Light A333 „Turnip”: <https://www.gokelaererobinson.com/artists/26-alvar-aalto/works/1440-alvar-aalto-turnip-pendant-lamp-c.-1950/> [dostęp 27.01.2025].

Źródła

str.43

wizualizacja, autor: Emilia Lubańska

str.44

Eames Elephant: <https://stauntonandhenry.com/collections/stools/kids> [dostęp 27.01.2025].
The Toy: <https://grshop.com/blog/design/ray-and-charles-eames-created-serious-fun-for-children.html> [dostęp 27.01.2025]
Child’s Desk, Children’s Plywood Chair: <https://www.eamesoffice.com/the-work/childrens-furniture/> [dostęp 27.01.2025].

str.45

Molded Plywood Animals: <https://www.eamesoffice.com/the-work/molded-plywood-animals/> [dostęp 27.01.2025]
Wooden Dolls: <https://metaforma.pl/pl/p/Drewniana-figurka-WOODEN-DOLL-No.8-lalka-VITRA-/7497> [dostęp 27.01.2025].
ND102 Children’s Chair: <https://www.trapholtdesignbutik.dk/brugskunst/klassisk-design/4439-ditzel-trisse-mini-eg> [dostęp 27.01.2025].
Danish Cradle: <https://www.pamono.eu/danish-cradle-by-nanna-ditzel-1960s> [dostęp 27.01.2025].

str.46

ND54 High Chair: <https://www.utilitydesign.co.uk/carl-hansen-nd54-high-chair> [dostęp 27.01.2025].
Child’s Chair: <https://www.pamono.eu/children-s-chair-by-kristian-solmer-vedel-for-orskow-co-denmark-1957> [dostęp 27.01.2025].
Peter’s Chair CH410: <https://www.scandinavia-design.fr/CARL-HANSEN-AND-SON/peter-chair-table-hans-wegner-1944.html> [dostęp 27.01.2025].
Peter’s Table CH411: <https://ingvardchristensen.dk/ch410-peters-stol-ch411-peters-bord> [dostęp 27.01.2025].

str.47

Children’s Stool NE60: <https://www.vntg.com/169448/rare-alvar-aalto-ne60-childrens-stool-for-artek/> [dostęp 27.01.2025].
Children’s Chair N65: https://www.1stdibs.com/furniture/more-furniture-collectibles/childrens-furniture/1950s-pair-of-alvar-aalto-aalto-n65-childrens-childs-chairs-blue-seats/id-f_35843372/ [dostęp 27.01.2025].
Children’s Table round, Children’s Table rectangular: <https://www.nordicnew.nl/en/aalto-childrens-table-round-90a.html> [dostęp 27.01.2025].

str.48

Monkey: https://nordicdays.blogspot.com/2013/12/design-love-kay-bojesen-teak-monkey_17.html [dostęp 27.01.2025].
Bear: <https://designforhome.pl/p/346/44211/kay-bojesen-reworked-drewniany-mis-15-cm-edycja-limitowana-z-okazji-70-lecia-kay-bojesen-dekoracje-dodatki-ozdoby-salon.html> [dostęp 27.01.2025]
Songbird: <https://www.amazon.pl/Bojesen-Figurka-wygrawerowan%C4%85-liczb%C4%85-malowanego/dp/B0CS8HSL29> [dostęp 27.01.2025].
Puffin: <https://fabrykaform.pl/kay-bojesen-dekoracja-drewniana-jamnik> [dostęp 27.01.2025].

Źródła

str.49

Hippo: <https://fabrykaform.pl/kay-bojesen-dekoracja-drewniana-hipopotam> [dostęp 27.01.2025].

Dachshund: <https://www.nordicnest.pl/marki/kay-bojesen-denmark/kay-bojesen-pies-285-cm/> [27.01.2025]

Rattle: <https://designforhome.pl/p/1014/31195/kay-bojesen-rattle-drewniana-grzechotka-dla-dzieci-zabawki-i-akcesoria-dzieci.html> [dostęp 27.01.2025].

Mobile: <https://www.nordicnest.pl/marki/kay-bojesen-denmark/kay-bojesen-ruchomy-ptak-spiewajacy/> [27.01.2025].

str.50

Toy Truck, Car garage: <https://midmod-design.com/designer/jacobus-ko-verzuu/> [dostęp 27.01.2025].

Children Toy Blocks bag: https://www.1stdibs.com/furniture/more-furniture-collectibles/collectibles-curiosities/toys-dolls/3-x-ado-ko-verzuu-children-toy-blocks-bag-de-stijl-netherlands-1950s/id-f_35459692/ [dostęp 27.01.2025].

Toy Cart: https://www.1stdibs.com/furniture/more-furniture-collectibles/collectibles-curiosities/toys-dolls/ko-verzuu-toy-cart-ado-holland/id-f_9072343/ [dostęp 27.01.2025].

str.51

Pully Clow, Toy Tractor, cube kart, Autosleper (Towtruck): <https://midmod-design.com/designer/jacobus-ko-verzuu/> [dostęp 27.01.2025].

str.52

Puzzle cube box model 255, Toy shop model 882: <https://midmod-design.com/designer/jacobus-ko-verzuu/> [dostęp 27.01.2025].

Seggiolina Pop: <https://www.smow.com/kids-chairs/seggiolina-pop-orange.html> [dostęp 27.01.2025].

Bambino: <https://www.cucula.org/en/enzomari/> [dostęp 27.01.2025]

str.53

16 animali: <https://designitaly.com/products/wooden-puzzle-16-animali-enzo-mari-limited-edition> [dostęp 27.01.2025].

16 pesci: <https://designitaly.com/products/wooden-puzzle-16-pesci-enzo-mari-limited-edition> [dostęp 27.01.2025].

Cerreto Kid's Table: <https://hidasangyo.com/en/products/detail/hida-em385wp/> [dostęp 27.01.2025].

Ardo Kid's Chair: <https://rarify.co/products/hida-childrens-chair-enzo-mari-hida-sangyo-em285-ny2> [dostęp 27.01.2025].

str.54

Meblozabawka, Zwrotny fotel dla dziecka, Fotel dla dziecka, Stół i krzesło dla dziecka: <https://culture.pl/pl/tworca/teresa-kruszewska> [27.01.2025].

